

KEVÄT 2022
MAA- JA METSÄTALOUDEN
AJANKOHTAISET EU-ASIAT

MTK:N
BRYSSEL
AGENDA
2022

PUHEENJOHTAJAN ESIPUHE	4
METSÄSTRATEGIA	6
55- VALMIUSPAKETTI ILMASTOTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI	9
TAVOITTEENA ILMASTONEUTRAALI EUROOPPA 2050	14
ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN EDELLYTYS ILMASTONEUTRAALISUUDELLE	15
HIILIVILJELY	16
BIOKIERTOTALOUDELLA KESTÄVÄÄ KASVUA JA ILMASTOTEKOJA	18
BIODIVERSITEETTI JA MYRKYTÖN YMPÄRISTÖ	20
EU:N BIODIVERSITEETTISTRATEGIA 2030	21
LUOMULAINSÄÄDÄNNÖN VALMISTELU	23
GLOBALIN METSÄKADON ESTÄMISEN LAINSÄÄDÄNTÖ	24
ILMAN JA MAAPERÄN SUOJELU	25
VESIEN- JA MERENHOITO	27
GLOBALI RUOKAJÄRJESTELMÄMURROS	28
CAP-UUDISTUS	31
PELLOLTA PÖYTÄÄN -STRATEGIA	34
MENEKINEDISTÄMISOHJELMAT	37
EU:N KOULUJAKELUJÄRJESTELMÄ	38
PAKKAUS- JA ALKUPERÄMERKINNÄT ELINTARVIKKEISSA	39
ELÄINTERVEYS JA ELÄINTEN HYVINVOINTI	41
KASVINSUOJELUAINEIDEN KESTÄVÄN KÄYTÖN DIREKTIIVIN UUDISTAMINEN	43
RAPORTTI KASVINLISÄYSMATERIAALEISTA JA UUSISTA GEENITEKNIKOISTA	44
PÖLYTTÄJÄT JA HUNAJASEKTORI	45
MAASEUDUN PITKÄN AIKAVÄLIN VISIO	46
EU:N RAHOITUSKEHYS	48
VIHREÄ SIIRTYMÄ VAATII TUEKSEEN YKSITYISTÄ RAHOITUSTA	51
EU:N DIGIAGENDA	55
TASA-VERTAINEN KILPAILUASETELMA MARKKINOILLA	57
HIILIRAJAMEKANISMI ELI HIILITULLIT	59
METSÄKATOVAPAAT TUOTANTOKETJUT	59
DUE DILIGENCE ELI YRITYSVASTUU-LAINSÄÄDÄNTÖ	60
WTO:SSA ODOTETAAN UUTTA AVAUSTA	60
CODE OF CONDUCT	61
EUROOPAN TULEVAISUUS-KONFERENSSI	63
MTK:N, SLC:N JA OSUUSTOIMINTAKESKUS PELLERVON TOIMISTO - 30 VUOTTA EDUNVALVONTAA BRYSSELISSÄ	66

PUHEENJOHTAJAN ESIPUHE

Maataloudessa vakava kannattavuuskriisi

Maatalouden kannattavuuskriisi on erittäin vakava. Viime kesästä lähtien maatalouden tuotantokustannukset ovat nousseet rajusti, eikä kustannusnousua ei ole saatu siirrettyä tuottajahintoihin. Tuotantopanosten hinnannousu jatkuu edelleen ja kustannustaso näyttää pysyvän ennätysellisen korkealla. Tarvitaan järeitä toimia ruokamarkkinoilla, sekä kansallisesti että EU:ssa, jotta ratkaisut maatalousyrittäjien ahdinkoon löydetään.

EU:n uuden maatalouspolitiikan toimeenpanossa tulee ilmastotoimien ja ympäristön hoidon lisäksi pureutua maatalouden kannattavuuden parantumiseen. Jos maatalousyrittäjät nääntyvät talouskurimukseen, voidaan sanoa hyvästi uudistuksen hienoille tavoitteille. Valmisteilla olevissa EU-tason eläinten hyvinvointia ja torjunta-ainheiden käyttöä koskeissa säännöksissä on myös otettava toiminnan taloudelliset realiteetit huomioon.

Pellolta pöytään -strategiasta julkaistut vaikutusanalyysit ennustavat ruuantuotannon siirtymistä EU:n ulkopuolelle ja kuluttajahintojen nousua. Ruokaketjun kestävyys parantamisessa kyyti voi olla viljelijöille kylmää, jos samalla ei katsota kilpailutilannetta globaalisti ja korjata tuotantostandardien vastaavuutta sekä ruokaketjun sisäistä epätasapainoa.

Euroopan komissio vaatii Suomessa käytössä olevaan eläinpalkkiojärjestelmään muutoksia, järjestelmään kohdistetun tarkastuksen seurauksena. Suunnitellut muutokset ovat kohtuuttomia tuottajien kannalta, sillä viljelijöillä ei ole aikaa sopeutua tukien muutokseen. Suomi on koko EU-jäsenyyden ajan toiminut EU:n mallioppilana, mutta nyt hallitukselta olisi pitänyt löytyä selkärankaa sanoa jyrkkä ei, kun EU:n kankea byrokratia vie asioita huonompaan suuntaan.

Suomesta ei saa tehdä EU:n metsäreservaattia

Metsäkeskustelu kaipaa ymmärrystä metsien tarjoamista kokonaismahdollisuuksista, ei vastakkainasettelua ja poteroista huutelua. Yhdessä on löydettävä keinoja, joilla metsien terveyttä, kasvua ja käyttöä voidaan kehittää samalla, kun luonnon monimuotoisuus turvataan monin keinoin. Jos metsiä katsotaan ongelmalähtöisesti, unohdetaan, miten metsänomistajien vihreä kulta palvelee ihmisten, ilmaston sekä luonnon monimuotoisuuden kokonaisuutta.

Metsänomistajien suuret luontopanostukset jäävät usein ilman huomiota. Unohdetaan, että uhanalaisten metsälajien määrä on pysynyt suunnilleen ennallaan. Samaan aikaan monet luonnolle tärkeät ominaisuudet, kuten lahoppuun ja suojelualueiden määrä, ovat kasvussa. Metsänomistajat mahdollistavat luonnon virkistyskäytön sekä ovat metsien hoidolla eturintamassa torjumassa ilmastomuutosta.

Metsänomistajia tulisi kiittää luontotyöstä. Suojelun lisäksi monitavoitteiset metsänomistajat mahdollistavat samaan aikaan kymmenien miljardien tulot metsäteollisuuden viennin kautta. Metsänomistajille tulee tarjota entistä enemmän mahdollisuuksia aktiivisuuteen jatkuvien uhkakuvien asemesta, etenkin EU-valmistelussa.

Helsingissä 28.1.2022

Juha Marttila

MTK:n puheenjohtaja

METSÄ- STRATEGIA

METSÄSTRATEGIA

Marko Mäki-Hakola, +358 40 502 6810, marko.maki-hakola@mtk.fi

Satu-Marja Tenhiälä, +358 40 508 4477, satu-marja.tenhiala@mtk.fi

Komission vuonna 2013 esittelemän metsästrategian toimintasuunnitelma päättyi vuoden 2020 lopussa. Uuden komission vihreän kehityksen ohjelmassa (Green Deal) linjattiin, että uusi metsästrategia päivitetään. Komissio esitys uudesta, vuoteen 2030 ulottuvasta metsästrategiasta julkaistiin heinäkuussa 2021.

Metsästrategiassa on sinänsä hyvät tavoitteet esimerkiksi ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta ja komission mukaan strategia kattaa kestävyiden ulottuvuudet. Todellisuudessa strategia on erityisen ympäristöpainotteinen ja metsätalouden kannalta ongelmallinen.

Parlamentti otti kantaa strategiaa jo lokakuussa 2020 ja neuvoston saman vuoden lopulla hyväksytty kanta tuki parlamentin kantaa. Komissio kuitenkin sivuutti nämä kannat: komission hyväksymä strategia parani vuodetuista luonnoksista viime hetkellä hieman, mutta strategia ei tunnista biotalouden mahdollisuuksia tai maiden välisiä eroja. Ympäristönäkökulmat vaativat paljon täsmentämistä ja tarjolla on huomattavasti uusia raportointivelvoitteita.

Strategia ei huomio kestävyiden eri ulottuvuuksia tasapainoisesti, eikä näe metsien monia mahdollisuuksia. Sen avulla ei myöskään voida edistää EU:n politiikkojen koordinaatiota metsäasioissa. Pahimmillaan metsien monia mahdollisuuksia esimerkiksi ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ei päästä hyödyntämään. Strategiassa todetaan, että metsille rakennetaan unionitasoinen lainsäädäntöhimmele, jonka avulla metsiä monitoroidaan komission mukaan paremmin.

MTK:n tavoitteet

- MTK:n katsoo, että EU-parlamentin ja ministerineuvoston linjaukset metsästrategian sisällöstä ja roolista olivat oikeansuuntaisia. Komission linjaukset halveksivat demokraattista päätöksentekoa ja ovat kokonaisuutena kestäättömiä.
- Strategian tulisi tarjota hyvät mahdollisuudet asianmukaiselle metsäpoliittisten asioiden koordinaatiolle EU:ssa, mutta esitetty strategia ei tätä tarjoa.
- Metsäasiantuntijaelinten – erityisesti jäsenmaiden asiantuntijoista koostuvan pysyvän metsäkomitean ja metsäsektorin toimijoista koostuvan metsätalous- ja korkkityöryhmän roolia ja asiantuntemuksen hyödyntämistä politiikkavalmistelussa on parannettava mahdollistamalla näiden oikea-aikainen osallistuminen politiikkavalmisteluun. Tämä ei kuitenkaan tulle toteutumaan, sillä komissio haluaa vuoden 2022 aikana tiivistää neljän metsätyöryhmän työskentelyä muuttamalla ne kahdeksi ja samalla vähentää osallistujien määrää.
- Metsästrategian toimeenpanossa tulee olla selkeämmin mukana kestävä metsätalous ja sen rooli ilmastomuutoksen hillitsijänä sekä talousmetsien näkökulma elinkeinona.
- Tulee muistaa, että perustana pitää edelleen olla jäsenmaiden päättävältä metsäasioissa ja se, että strategian toimeenpano huomioi kestävä metsätalouden taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen merkityksen.
- Strategian toimeenpanossa tulee huomioida eri maiden erilaisuudet sekä hyödyntää metsäsektorin osaamista.
- Strategian toimeenpanossa tulee tähdätä aktiiviseen ja lisääntyvään metsien hyödyntämiseen, koska vain siten voidaan saavuttaa ilmastohyödyt.
- Strategian toimeenpanossa ei tule siirtää metsävaltaa jäsenmailta EU:lle esimerkiksi delegoitujen säädösten kautta. Tällä hetkellä esimerkiksi taksonomia valmistelussa näin on tapahtumassa.
- Metsitys-, uudelleenmetsitys- ja ennallistamishankkeilla on mahdollistettava ennen kaikkea hiilen sitoutuminen ja fossiilisten korvaaminen. Biologisen monimuotoisuuden lisääminen ei voi olla tämän este eikä hidaste.
- Puurakentamista tulee edistää EU:ssa osana biotalousstrategian ja Green Dealin toimeenpanoa. Puurakentamisen tulee näkyä EU:n metsästrategiassa.

Lisätietoja:

MTK:n tiedote 16.7.2021

['Komissio ei tunnista metsien tarjoamia mahdollisuuksia strategiassaan'](#)

55- VALMIUS- PAKETTI

55-VALMIUSPAKETTI 2030 ILMASTO-TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi
Anssi Kainulainen, +358 50 596 1541, anssi.kainulainen@mtk.fi

Komissio julkaisi ilmastolakipaketin osana 55-valmiuspakettia 14.7.2021, tavoitteena ilmastoneutraali Eurooppa vuonna 2050, mikä edellyttää EU:n nettokasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 55 %:lla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä¹. Komissaari Timmermans painotti avauspuheessaan, että 55-valmiuspaketin tulee olla reilu, EU:n sisällä ja jäsenmaiden välillä. Tästä linjasta MTK haluaa pitää kiinni. Komissio julkaisi 15.12.2021 tiedonannon "Kestävien hiilikiertojen palauttaminen" osana Fit for 55 -pakettia (ks. [Hiiliviljely](#)). Tämä ehdotus on erityisen tärkeä MTK:lle, koska se keskittyy maankäyttösektorin ilmastoratkaisuihin.

Valmiuspaketin ehdotuksia käsitellään talven aikana parlamentissa. Neuvoston ympäristötyöryhmässä on saatu alustavat näkemykset joulukuussa 2021. LULUCF:n osalta on runsaasti kysymyksiä liittyen kansallisiin tavoitteisiin vuodelle 2030, suunniteltuun vuoden 2030 jälkeiseen kehukseen ja joustoihin, mukaan lukien vuorovaikutus joustojen ja taakanjakosektorin ESR:ssä esitetyn lisävarannon kanssa. Seuraamusjärjestelmä sekä seuranta- ja raportointivaatimukset herättävät kysymyksiä jäsenmaissa. MTK on sitoutunut Pariisin ilmastopoliittisten tavoitteisiin. EU:n ilmastopoliittikka on saatettava Pariisin ilmastopoliittisen mukaiselle uralle vain siten, että jokainen jäsenmaa hoitaa vastuunsa. Tämä tarkoittaa sitä, että yksikään jäsenvaltio ei laita päästöjään muiden jäsenmaiden kuitattaviksi. Tämän on oltava perusperiaate jatkoneuvotteluissa Fit for 55 % -paketissa, jossa Suomen valtiolle on asetettu yksi EU:n tiukimmista tavoitteista niin LULUCF- kuin ESR-politiikassakin. Suomi tekee oman reilun osansa EU:n yhteisestä ilmastopoliitikasta esitetyillä tavoitetasoilla, eikä lisäkiristyksiä tule kohdistaa Suomeen.

MTK:n kannat Fit for 55 -pakettiin

- MTK korostaa, että ollakseen reilu maanomistajille, jäsenmaille ja luonnolle, Fit for 55 % -ilmastopaketin toimeenpanon tulee perustua 1) luonnontieteellisiin kriteereihin ja 2) kansalliseen laskentaan päästöistä ja poistumista (hiilensidonta). Taakanjako ei saisi perustua BKT/asukas jakotapaan vaan päästövähennysten kustannustehokkuuteen.
- MTK muistuttaa, että ilmastotoimenpiteiden tulee olla ennakoitavia ja pitkäjänteisiä. Poliitiikan painopisteen tulee olla esitetyn maankäyttösektorin laskennan lisäksi selkeästi fossiilisten päästöjen vähentämisessä. Nielujen rooli on tasapainottava ja siinä aktiivisen metsien hoidon merkitys tulee nähdä ratkaisuna.
- MTK ei kannata kokonaiskunnianhimon korottamista LULUCF-sektorilla yli 310 Mt CO₂-ekv yhteisenä vuositason nieluna aikajanan päässä. Näin siksi, jotta tavoite on realistinen ja päästöjä tuottavilla sektoreilla panostetaan päästöjen vähennyksiin.
- MTK on avoin tarkastelemaan maatalouden nykyisin taakanjakopäätöksessä lasketujen kasvihuonekaasujen (metaani ja dityppioksidi) sisällyttämistä samaan pilariin muiden maankäyttöön liittyvien kaasujen kanssa (hiilidioksidi), jos se tehdään kansallisesti ja brutto-netto-laskentaan perustuen. Tällöin muodostettaisiin koko maankäyttösektorin kaikki kaasut kattava AFOLU-pilari (Agriculture, Forestry and Other Land Use).

Maankäyttösektori LULUCF

Komissio esittää, että aikaisemmasta vertailutasomenetelmästä luovutaan ja otetaan uudemmat raportoidut luvut käyttöön, ja esitetään laskennan tarkennusta luonnolliselle hiilensidonnalle ja päästöille.

Esitys tukee EU:n ilmastopolitiikan uskottavuutta ja ohjausta Pariisin ilmastopimuksen mukaiselle uralle, jossa päästöt ja nielut voidaan saada tasapainoon vuosisadan puoliväliin mennessä. MTK muistuttaa, että kansallisella tasolla toteutettava brutto-netto-laskenta ja maankäyttösektoria koskeva no-debit-säännön* mukainen tavoitteen asetanta on ainoa malli, jolla Suomi voi saavuttaa myös kansallisen 2035 hiilineutraaliteettitavoitteen. (*no-debit = ei-päästöjä eli päästöt kompensoidaan poistumilla/hiilensidonnalla)

MTK tähdentää, että jos Suomi saavuttaa hiilineutraalisuuden 2035, eli päästöt ja poistumat ovat tasapainossa, Suomi on toteuttanut Pariisin sopimuksen mukaisen velvoitteen 15 vuoden etuajassa. MTK näkee, että tässä tapauksessa 2035 vuoden jälkeen lisäisiä toimia voidaan tehdä markkinaehtoisesti, eikä tämän ylittäviä lisävelvoitteita tule asettaa.

Laskentaa on laajennettava siten, että ilmastopolitiikka vahvemmin kannustaisi käyttämään puutuotteita. LULUCF-asetuksen uudistettu HWP-artikla (puutuotteet) antaa mahdollisuuksia huomioida ilmastoedullisia toimia aikaisempaa paremmin.

Taakanjakoasetus ESR

Taakanjakoasetuksen tarkennuksessa on tarkoitus vähentää rakennusten, liikenteen, maatalouden, jätehuollon ja pienteollisuuden päästöjä 40 % vuoteen 2030 mennessä vuoteen 2005 verrattuna. Komissio esittää edelleen taakanjaon kriteeriksi BKT/asukas, mikä asettaa Suomen kärkeen eri jäsenmaiden päästövähennystavoitteissa.

Suomelle esitetään BKT/asukas jakotavalla 50 % päästövähennyksiä vuoteen 2030 mennessä, aiemman 39 %:n sijaan. BKT/asukas jakotavalla Suomelle tulee päästöjen pienestä koosta riippumatta EU:n tiukimmat tähän ilmastopolitiikan raamiin otettavat tavoitteet. MTK korostaa, että tämä on epäreilua: Ilmastopolitiikan panokset tulisi kohdentaa sinne, missä niillä saadaan suurin päästövähennys aikaan suhteessa käytettävään rahaan.

MTK muistuttaa, että maataloudelle kohdistuu kohtuuttomat paineet vähentää päästöjä pienenevässä taakanjakosektorissa päästökaupan laajentuessa liikenteeseen ja rakennuksiin. Lähtökohta on epäreilu myös tietovajeen vuoksi: esimerkiksi maatalouden dityppioksidipäästöjen arvioinnissa on suurta epävarmuutta, jota tutkimus parhaillaan pyrkii tarkentamaan.

Komissio esittää AFOLU-tarkasteluun siirtymistä 2030 jälkeen.

AFOLU-pilaria muodostettaessa on ensisijaisen tärkeää, että laskenta ja raportointimenettelyt toteutetaan kansallisesti brutto-netto-menetelmällä, eikä EU:lle aseteta yhteisvastuullisia tavoitteita. MTK haluaa kaikin tavoin välttää tilanteen, jossa poliittisella päätöksellä suomalaisten metsänomistajien metsänkasvatus toimillaan aikaansaamaa merkittävää nielua laskettaisiin heistä riippumatta jonkin muun eurooppalaisen päästöjä aiheuttavan toimialan hyväksi ja vieläpä ilman korvausta.

Laskennan ja tavoiteallokation ollessa kansallista, AFOLU antaa hyvät mahdollisuudet todentaa maatalouden ilmastotyöt, koska tällöin maatalouskaasujen lisäksi laskentaan otetaan hiilidioksidi ja myös sen sidonta (vrt. hiiliviljely). MTK muistuttaa kansallisen tutkimuksen merkityksestä, jotta 10 vuoden sisällä suuri tietovaje viljelyn maaperävaikutuksista eri ilmasto- ja maaperäoloissa saadaan kurottua umpeen.

Oleellista on mahdollistaa lainsäädännön joustot siten, että luonnontieteellisin kriteerein todennettu maatalouden (netto)hiilensidonta maaperään ennen AFOLU-kautta voidaan ottaa huomioon maatalouden ilmastotoimissa. Tämä on oleellista hiiliviljely- ja hiilisertifikaattiloitteiden onnistumiseksi ja ilmastoystävällisten viljelytoimien todentamiseksi, kannustamiseksi ja kehittämiseksi.

Uusiutuvan energian direktiivi RED

Komission esitys on varsin biopolttoainevastainen, vaikka EU:lla ei ole realistisia mahdollisuuksia päästä olemassa oleviinkaan uusiutuvan energian tavoitteisiin ilman kasvavaa bioenergiaa. Teknologianeutraalisuudesta esityksessä ei juuri mainita. Esitys sisältää valtavasti yksityiskohtia, jotka avaavat vasta toimeenpanovaiheessa olevan uusiutuvan energian direktiivin eri osia. Esimerkiksi erilaisten biopolttoaineiden kestävyyskriteerien osalta esitys sisältää epäselviä avauksia. Esityksen vaikutusarviot niin olemassa olevien sääntelyinstrumenttien toimivuuden kuin aloitteella tavoiteltujen hyötyjen osalta ovat joko vajaat tai niitä ei ole tehty lainkaan.

MTK muistuttaa, että direktiivissä on oltava tilaa jäsenmaiden ratkaisuharkinnalle ja lainsäädännön on kunnioitettava periaatetta, että jäsenvaltio voi jatkossakin valita energialähteensä.

Esityksen merkittävimmät riskit maanomistajille sisältyvät kestävyyskriteerien NO-GO-alueiden mahdolliseen laajenemiseen aikaisemman lainsäädännön yli. MTK näkee mahdollisena riskinä, että orgaanisilla mailla tuotetun biomassan hyödyntäminen voidaan katsoa kestävämmäksi, mikä jarruttaisi mm. nurmien ja lannan hyödyntämistä paikallisesti biokaasutukseen tai normaalia puunhankintaa turvemailta. Tämä on estettävä.

MTK muistuttaa, ettei hakkuita tehdä pelkän energiapuun takia vaan metsähoidollisista syistä ja laadukkaan puun kasvattamiseksi teollisuuden jalostukseen.

MTK:n näkemyksen mukaan puumarkkinat hakevat tehokkaimmin puulle tarkoitukseenmukaisen käyttökohteen paikallisesti. Markkinoita jäykistävää lainsäädäntöä ei tarvita kestävyuden todentamiseksi.

TAVOITTEENA ILMASTONEUTRAALI EUROOPPA 2050

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi

EU pyrkii olemaan ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä. Tämä tarkoittaa, että EU:n talouden kasvihuonekaasupäästöt ovat nolla. Kaikilla yhteiskunnan ja talouden sektoreilla on rooli, eli energiasektorista teollisuuteen, liikkuvuuteen, rakennuksiin sekä maa- ja metsätalouteen.

Visio ilmastoneutraalista Euroopasta kohdistaa suurimmat päästövähennykset energiaan, teollisuuteen ja liikenteeseen. Pariisin ilmastopimuksen mukainen tasapaino saavutetaan 2050 vähentämällä lopuista päästöistä maankäyttösektorin hiilensidonta, teknologisten ratkaisujen (CRT) jäädessä sivurooliin. Maa- ja metsätalouden luonnollinen hiilensidonta pysyy hiilidioksidin takaisinkytkennän pääroolissa.

Visiossa maatalouden metaani- ja dityppioksidi -päästöjen (non-CO₂) osuus kasvaa merkittävämmäksi päästölähteeksi. Jos maatalouden non-CO₂-päästöt pidetään erillään hiilidioksidista, maatalouden hiilensidonta ei välttämättä kompensoi maatalouden kahden muun kaasun päästöjä seurannassa ja raportoinnissa. Siksi on myönteistä, että komission 14.7.2021 julkaisema Fit for 55 -paketissa esitetään vuodesta 2031 AFOLU (Agriculture, Forestry and other Land use) -sektoria, jossa kaikki kolme maatalouden kasvihuonekaasua ovat samassa kategoriassa. Tätä ennen on täytettävä tietovaje, joka kohdistuu peltomaan hiilensidontaan ja viljelymenetelmä- ja maalajikohtaisiin päästöker-toimiin. Ks. lisää kohdasta [55-valmiuspaketti 2030 ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi](#) sekä [Hiiliviljely](#).

MTK:n tavoitteet

- Edetään Pariisin ilmastopimuksen mukaisesti, huomioiden Artikla 2 (ilmastoteot eivät saa uhata ruokaturvaa) sekä Artikla 5 (metsien hiilinielujen hyödyntäminen tarvittaessa), ensisijaisena tavoitteena rajoittaa fossiilisia päästöjä.

- Edetään luonnontieteellisen laskennan ja seurannan mukaan: Biomassa on aina hiilen-sä sitonut (kuivamassassa 45 % hiiltä).

vOn huomioitava, että Suomen maatalouden päästöistä 75 % on lähtöisin maaperästä, kun huomioidaan sekä taakanjakosektorin että maankäyttösektorin kasvihuonekaasut, AFOLU- (Agriculture, Forestry and Other Land use) -sektorin mukaisesti.

- Maatalouden päästöjä voidaan vähentää tehokkaimmin, kun ohjaus kohdistetaan pelto-maan hiilitaseeseen (päästöt-sidonta) eikä karjatalouteen, jonka rooli Suomessa pieni.

- Viljelymaiden ja viljelymenetelmien päästö- ja sidontakertoimet on saatava nopeasti käyttöön ohjaamaan ilmastokestäviä toimenpiteitä, mikä vaatii tutkimuksen priorisointia.

Lisätietoja:

[Maatalouden ilmastotiekartta](#)

[MTK-uutinen: Eurooppalaisen ilmastolain tulee yhteensovittaa EU-tason ilmastotoimet osaksi globaalia haastetta](#)

[Komission 2050 pitkän aikavälin ilmastostrategia](#)

[DG Climan EU Climate Action newsletter 21.1.2021](#)

ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN EDELLYTYS ILMASTONEUTRAALISUUDELLE

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi

Eurooppalaisen vihreän kehityksen ohjelman tavoitteena on tehdä Euroopasta maailman ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa. Komissio julkaisi myös uuden, kunnianhimoisemman EU:n strategian ilmastomuutokseen sopeutumisessa.

Tammikuussa 2021 julkaistun EU:n ilmastomuutoksen sopeutumisstrategian arvioinnissa (2020) todettiin, että EU:n sopeutumisstrategia on ollut lähtökohta valmisteltaessa Eurooppaa tuleviin ilmastovaikutuksiin kaikilla tasoilla. Arvioinnin mukaan EU:n politiikan on pyrittävä luomaan synergioita ilmastomuutokseen sopeutumisen, katastrofiriskien vähentämistoimien ja kestävä kehityksen välillä. Arvioinnissa ehdotetaan myös toimia, joissa on tehtävä enemmän työtä haavoittuvien alueiden ja alojen valmistamiseksi. Kunnianhimon lisäämiseksi suunnitelmassa todetaan, että EU:n jäsenvaltioissa tehdään haavoittuvuusarvioinnit ja tunnistetaan sopeutumismahdollisuudet maatalouden, terveyden, biologisen monimuotoisuuden, metsätalouden, valtamerien ja merien sekä energian osalta. Tärkeimmät alat, joilla kansalliset poliittiset välineet edistävät sopeutumista, ovat suunnitelman mukaan vesi, maatalous, biologinen monimuotoisuus ja metsätalous.

MTK:n tavoitteet

- EU:n päivitettävä sopeutumis suunnitelma on linjassa MTK:n tavoitteiden osalta, joiden mukaan on luotava edellytykset peruskuivatukseen, kasteluun, kasvinsuojeluun ja lajikejalostukseen sekä muuttuviin oloihin sopeutuvien kasvien valintaan ja kannustettava peltoon perusparannuksiin, kuten ojituksiin ja kalkituksiin maanomistajien yhteistyöllä.
- Kasvien kasvu sitoo yhteyttämisessä hiilidioksidia ilmakehästä. Hiiltä varastoituu näin kasvibiomassaan ja maaperään, mikä toteuttaa visiota ilmastoneutraaliudesta. Jotta kasvien kasvu ja hiilinielujen lisääminen on mahdollista, kasvien kasvun on sopeuduttava muuttuvaan ilmastoon. Tulvat, taudit, tuholaiset ja erityisesti kuivuus rajoittavat kasvua. Pariisin ilmastosopimuksen Artikla 2 mukaisesti ilmastoteot eivät saa uhata ruuantuotantoa, mikä edellyttää ilmastomuutokseen sopeutumista hillinnän rinnalla.

Lisätietoja:

[EU:n ilmastomuutoksen sopeutumisstrategia](#)

[MTK:n ilmasto-ohjelma](#)

[MTK:n maaperäohjelma](#)

HIILIVILJELY

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi
Jenna Bergholm, +358 50 407 8543, jenna.bergholm@mtk.fi

Hiiliviljelyllä tarkoitetaan komission mukaan maataloustoimintaa, jossa tilatasolla, ilmastomuutoksen hillintään tähdäten, hallitaan hiilivarastoja, -virtoja ja kasvihuonekaasuja, sisältäen sekä maaperän että karjan². Hiiliviljelyn avulla on tarkoitus lisätä hiilensidontaa ja vähentää päästöjä. MTK:n ja SLC:n [maaperäohjelma](#) linjaa, että hiiliviljelynä tulee nähdä kaikki viljelytoiminta, joka pyrkii lisäämään maan hiilipitoisuutta tai vähentämään maan multavuuden katoa.

Komissio julkaisi 15.12.2021 tiedonannon [kestävistä hiilikierroista](#) ja hiiliviljelystä osana ilmastopakettiaan, jolla tavoitellaan EU:n kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Kasvien ilmakehästä sitoma hiilidioksidi tunnistetaan kokonaisuudessaan ilmastoratkaisuna, mikä saa MTK:lta kiitosta. Aloitteessa on kuitenkin paljon epäselvyyttä. Erityisesti hiilensidonnan todentaminen kaipaakin vielä lisää tutkimusta. Maaperän hiilivaraston seuranta ja lähtötason määrittäminen tilatasolla ei onnistu nykytiedoilla. Maankäyttösektorin hiilenkierrot eivät rajoitu vain peltoihin ja maatalouteen vaan pitää sisällään myös metsät. Hiiliviljelyvaihtoehtoiksi komissio esittää lähinnä peltotoimia tai ruuantuotannosta luopumista eloperäisten maiden ennallistamisella. Kasvunlisä pelloilla on luonnollista hiiliviljelyä eli kasvuston hoitoa, kun viljely tehdään maaperän hiilivarastoja supistamatta. Metsänomistajille tärkeää on pitää metsät hyvässä kasvussa. Oikea-aikaiset ja fiksusti kohdennetut metsänhoidon toimenpiteet ovat olennaista. Metsien kasvukykyyn ja hiilensidontaa voidaan kasvattaa niin harvennushakkuilla kuin lannoituksillakin.

Hiilensidonnan pysyvyyden ja lisäisyyden määrittäminen luonnossa on vaikeaa, joten tarvitsemme selkeät kriteerit ja pelisäännöt hyvityksiin ja joustoihin liittyen. Satoisuus ja maankäytön resurssitehokkuus on otettava paremmin huomioon. Komission esittämät toimenpiteet, joissa ovat mukana aluskasvit ja maan muokkauksen vähentäminen tai nurmipeitteisyyden edistäminen, ovat realistisia ja kannatettavia.

Hiiliviljelyn haasteena ovat olosuhteet huomioon ottavat todentamismallit. On myös sovitettava yhteen eri ympäristötavoitteet – erityisesti luonnon monimuotoisuuden turvaaminen.

MTK odottaa selkeyttä monitorointiin, läpinäkyvyyttä raportointiin ja kustannustehokkuutta todentamiseen, sillä vain siten päästään oikeudenmukaisiin korvauksiin ja markkinoiden perusteisiin. Sääntelyn on mahdollistettava aito hiiliviljely ja siihen kannustaminen. MTK muistuttaa, että tavoiteltavat nettopäästövähennykset voidaan saavuttaa, jos maa- ja metsätalous nähdään ratkaisuna luonnontieteellisten kriteerien, eli kasvien yhteyttämisen kautta.

MTK korostaa, että ruoantuotannon ulkopuolelle jäävien hiiliviljelytoimenpiteiden, kuten turvepeltojen ennallistamisen, lisäksi ruuantuotantoa turvaavat hiiliviljelyn menetelmät tulisi näkyä hiiliviljelyn keinojen valikoimassa, ja niitä tulisi yhtä lailla kehittää.

Hiiliviljelytoimet rinnastetaan usein erillisiksi toimiksi ruuantuotannosta ja laadukkaan sadon tuottamisesta. MTK näkee, että hiiliviljelyyn tulee sisällyttää yleisesti tuottavan maan hoito ruuantuotannossa, eikä rajata käsitettä eloperäisten maiden vettämiseen, kosteikkoviljelyyn tai viljelemättömyyteen tai kesannointiin hiilinurmina, jotka voivat parhaimmillaan toimia osana viljelykiertoa pellon tuottokyvyn eli hiilensidonnan parantamisessa.

MTK muistuttaa, että ennen uutta lainsäädäntöä hiiliviljelystä tutkimuksella on varmistettava peltojen hiilensidonnan mahdollisuudet ja päivitettävä maaperän päästökertoimet, jotka eivät toistaiseksi huomioi riittävästi maaperän eri käsittelyitä viljelyssä (muokkaus, kasvipeitteisyys) tai satotasoa eri maalajeilla.

Taakanjakosektorin maatalouskaasujen (metaani ja dityppioksidi) päästöt ja maankäytösektorin hiilidioksidin päästöt ja sidonta on otettava huomioon hiiliviljelyyn viittaavien toimenpiteiden ohjauksessa.

Lisätietoja:

[Komission muistio 'Carbon Farming Schemes in Europe'](#)

[IPCC Special Report on Climate Change, Desertification, Land Degradation, Sustainable Land Management, Food Security, and Greenhouse gas fluxes in Terrestrial Ecosystems](#)

[MTK:n maaperäohjelma](#)

[Sustainable Carbon Cycles – Communication from the Commission \(15.12.2021\)](#)

[MTK:n tiedote - Hiiliviljelystä ratkaisuja ilmastonmuutokseen \(15.12.2021\)](#)

BIO- KIEERTO- TALOUS

BIOKIERTOTALOUDELLA KESTÄVÄÄ KASVUA JA ILMASTOTEKOJA

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi
Jenna Bergholm, +358 50 407 8543, jenna.bergholm@mtk.fi

Bio- ja kiertotalous ovat ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillinnän tärkeimpään tavoitteeseen: fossiilisten päästöjen alasajoon. Biotalousdessa käytetään uusiutuvia luonnonvaroja ravinnon, energian, ravinteiden, tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen. Kiertotaloudessa materiaaleja hyödynnetään kestävästi ja ne pysyvät kierrossa pitkään sekä turvallisesti. Yhdistämällä bio- ja kiertotalous voidaan saavuttaa merkittäviä vähennyksiä fossiilisiin luonnonvarojen käyttöön ja luoda pohjaa kestäväälle talouskasvulle.

Biokiertoalouden tunnetuimpia esimerkkejä ovat puupohjaiset tuotteet ja metsäteollisuuden teolliset symbioosit. Suomessa biokiertoalouden edelläkävijöitä ovat kehittyvä biokaasumarkkina ja erityisesti maatilakokoluokan biokaasulaitokset. Biokiertoaloudessa viljelijät ja metsänomistajat ovat keskeisiä raaka-aineen tuottajia sekä ravinne- ja energiaomavaraisten symbioosien ylläpitäjiä.

MTK:n tavoitteet

- MTK:n tavoite on tehdä biokiertoalouden rooli näkyväksi keskeisenä ilmastoratkaisuna. Tämä vaatii pitkäjänteistä työtä, koska Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa ei tunnusteta biokiertoaloutta ratkaisuna useisiin käynnissä oleviin kestävyyskriiseihin, kuten ilmastonmuutokseen tai luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen.
- Kiertotalousohjelma on vahvasti teollisuus- ja tuotepainotteinen. EU-tason kiertotalousohjelma ei voi keskittyä vain fossiilipohjaisten, uusiutumattomien raaka-aineiden kiertettävyyteen. Kiertotalousohjelmassa tulee luoda yhteys biotalouteen ja EU:n biotalousstrategiaan, jotta raaka-ainepohja saadaan nykyistä kestävämmäksi.

A close-up photograph of several green reeds or grasses, their long, slender blades crisscrossing the frame. The background is a soft, out-of-focus blue sky with some light clouds. The lighting is bright, creating a sense of a sunny day.

BIODIVERSITEETTI & MYRKYTÖN YMPÄRISTÖ

BIODIVERSITEETTI JA MYRKYTÖN YMPÄRISTÖ

Green Dealissa lähdetään toteuttamaan EU:n 2030 biodiversiteettistrategian tavoitteita. Luomutuotannon uusi lainsäädäntö tuli voimaan vuoden 2022 alusta. Joulukuussa 2021 komissio julkaisi esityksen metsäkatoa aiheuttavien tuotteiden riskien vähentämisestä EU:n markkinoilla. EU:n maaperästrategia julkaistiin joulukuussa 2021 osana komission laajempaa biodiversiteettiohjelmaa ja YK:n kestävän kehityksen tavoitetta 15 (”Maanpäällisen elämän” turvaaminen). MTK:n maaperäohjelma on linjassa maaperästrategian esityksen kanssa, paitsi se ei kannata sitovaa uutta lainsäädäntöä, kuten komissio esittää (Soil Health Law). Oleellista on korostaa maaperän puhtauden merkitystä ja toimintojen suojelua sekä tuottavan maan arvostusta maahan kohdistuvien riskien, kuten rakentamisen vähentämiseksi. Sen sijaan monet maaperän toiminnot, kuten eroosio ja vesitalouden aiheuttamat päästöt, eivät ole maanomistajan hallinnassa, eikä lainsäädännön sitovuutta voida näin ollen edellyttää. Toukokuussa julkaistiin komission saasteeton tulevaisuus -toimintaohjelma, jota edistetään vuoden 2022 aikana.

EU:N BIODIVERSITEETTISTRATEGIA 2030

Anna-Rosa Asikainen, +358 40 920 9858, anna-rosa.asikainen@mtk.fi (23.8.2021)

Komissio julkaisi toukokuussa 2020 EU:n uuden [biodiversiteettistrategian](#) osana Euroopan Vihreän kehityksen ohjelmaa (Green Deal). Uusi strategia ulottuu vuoteen 2030 asti. Strategiaa koskevat [neuvoston päätelmät](#) valmistuivat lokakuussa 2020 ja parlamentti päätti [kannastaan](#) kesäkuussa 2021. Komission puolella strategian toimeenpanoon on ryhdytty mm. aloittamalla keskeisiin käsitteisiin liittyvä määrittelytyö. MTK:n näkökulmasta erityistä huomiota on kohdistunut luonnontilaisten ja vanhojen metsien määrittelyyn, sillä strategian mukaan kaikki EU:ssa jäljellä olevat luonnontilaiset ja vanhat on suojeltava tiukasti. Lisäksi komissiossa on käynnissä tarkempien ennallistamistavoitteiden valmistelu. Viimeisimpien tietojen mukaan komission on tarkoitus antaa ennallistamistavoitteisiin liittyvä lainsäädäntöehdotus maaliskuussa 2022.

Biodiversiteettistrategia rakentuu vahvasti suojeltujen alueiden lisäämisen ja ennallistamisen varaan, mutta strategia sisältää myös muita maa- ja metsätalouteen vaikuttavia tavoitteita. Maatalouden osalta strategiassa on tehty linjauksia mm. kemiallisten torjunta-aineiden käytön vähentämisestä, maatalousmaan monimuotoisten maisemapiirteiden lisäämisestä ja luonnonmukaisesti viljeltyjen alueiden osuudesta. Metsiin liittyen tavoitteena on mm. laatia luonnonläheisempien metsäntalouskäytäntöjen suuntaviivoja.

MTK:n tavoitteet

- Luonnon köyhtymisen pysäyttämiseen liittyvä päätavoite on kannatettava ja biodiversiteettihaasteiden ratkaiseminen myös EU-tasolla on tärkeää. Maa- ja metsätalouteen sekä biotalouteen liittyvien näkökulmien kapeus EU:n biodiversiteettipolitiikassa on kuitenkin erittäin huolestuttavaa. Laajasti hyvinvointia tuottavan luonnonvarojen kestävä käytön merkitys ja positiiviset mahdollisuudet on tunnistettava paremmin. Metsä- ja maataloutta ei pidä käsitellä kapeasti vain luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta, sillä niillä on ratkaiseva merkitys kestävä kehityksen ja EU:n Green Deal -ohjelman tavoitteiden saavuttamisen kannalta.

- Kestävän maa- ja metsätalouden tarjoamien positiivisten mahdollisuuksien toteuttamiseksi tarvitaan mm. eri politiikkojen välistä koherenssia. Tämä edellyttää, että biodiversiteettistrategia on tasapainoisessa suhteessa EU:n Pellolta pöytään -strategiaan ja EU:n metsästrategiaan. EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, ja tästä lähtökohdasta on pidettävä jatkossakin kiinni.

- Niiden keinojen ja toimenpiteiden, joilla strategian tavoitteisiin pyritään, on oltava suomalaisen maa- ja metsätalouden sekä maanomistajien kannalta tasapainoisia ja hyväksyttäviä. Toimeenpanossa on käytettävä kannustavuuteen perustuvia toimintamalleja pakottavien toimintamallien sijaan.

vEU:n uuden biodiversiteettistrategian tulee nimensä mukaisesti olla strateginen työkalu. Strategian toimeenpanon tarkemman suunnittelun ja toteutuksen tulee tapahtua jäsenmaiden tasolla tarkoituksenmukaisen kohdentamisen ja priorisoinnin, kustannustehokkuuden sekä maanomistajien oikeuksien kunnioittamisen varmistamiseksi. Jokaisen jäsenmaan on voitava omien toimivien käytäntöjensä ja kansallisten tarpeidensa perusteella valita luonnon monimuotoisuutta edistävän toiminnan painopisteet sekä strategian toimeenpanon keinot.

- Metsien moninaisuudesta johtuen EU-tasolla ei ole mielekästä päättää luonnontilaisia ja vanhoja metsiä määrittelevistä raja- tai kynnyksarvoista. EU-tasolla ei tule päättää myöskään yksityiskohtaisemmalle tarkkuustasolle menevistä laadullisista ja kuvailevista sanallisista määritelmistä. Tarkempi työ on jätettävä kansallisesti tehtäväksi. Määritelmistä riippumatta suojelua on yksityismaiden osalta toteutettava Suomessa vapaaehtoisuuteen perustuvien menetelmin METSO- ja Helmi-ohjelmien kautta.

- Mahdollisten oikeudellisesti sitovien EU:n ennallistamistavoitteiden tulee pysyä yleistasoisina, realistisina ja jättää runsaasti kansallista liikkumavaraa. Käytännön ennallistamistyö edellyttää kansallisia päätöksiä ja paikallisia ratkaisuja sopivien kohteiden ja toimintatapojen valitsemiseksi.

- Maanomistajia sekä maa- ja metsätaloudenharjoittajia on kohdeltava aktiivisina yhteistyökumppaneina sääntelykohteiden sijaan. Menettelyjen tulee olla aidosti vuorovaikutteisia, läpinäkyviä ja perusteltuja. Maanomistajien oikeuksien turvaamisen sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten edistämisen on oltava keskeisiä tavoitteita eri toimenpiteitä valittaessa.

- Vastuunjaon on oltava oikeudenmukaista niin jäsenmaiden (esim. suojelualueiden ja kautuminen, erilaiset lähtötasot), elinkeinojen ja sektoreiden (esim. maa- ja metsätalous vs. muut) kuin kansalaisryhmien (esim. maanomistajat vs. muut) kesken.

- Kestävyyden eri osa-alueiden keskinäinen tasapaino on turvattava siten, että strategian toimeenpano on käytännössä myös taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä ja hyväksyttävää. Tämä edellyttää kaikkien toimeenpanoon liittyvien toimenpiteiden vaikutusten ja vaikuttavuuden huolellista etukäteistä arvioimista ja eri toteutusvaihtoehtojen vertailua.

LUOMULAINSÄÄDÄNNÖN VALMISTELU

Johanna Andersson, +358 40 824 5522, johanna.andersson@mtk.fi

Uusi luomuasetus astui voimaan 1.1.2022. Luonnonmukaista lainsäädäntöä koskeva EU:n perusasetus on annettu ja suurin osa tuotantosäännöistä on laadittu. Viljelijöitä koskevat tuotantosäännöt ovat lähestulkoon annettu ja Ruokavirasto laati parhaillaan sidosryhmien kanssa yksityiskohtaisia tuotanto-ohjeita annetun lainsäädännön perusteella. Tämä työ on loppusuoralla ja kaikkien ohjeiden odotetaan valmistuvan kevään 2022 aikana.

Uuden luomuasetuksen odotetaan myös osaltaan vastaavan Komission asettamiin tavoitteisiin luomualan kasvattamiseksi koko EU:n alueella. Komissio esittää pöytä- ja biodiversiteettistrategiassaan luomualan kasvattamista koko EU:n alueella 25 %. Tällä hetkellä luonnonmukaisessa tuotannossa koko EU:n alueella on noin 7 %, kun taas Suomessa vastaava luku on 14 %. Tämän lisäksi komission on julkistanut vuonna 2021 luonnonmukaisen tuotannon toimintasuunnitelman, jonka tavoitteena on vastata EU:n strategioiden tavoitteisiin luomun osalta.

MTK:n tavoitteet

- Luonnonmukaisen tuotannon kasvattaminen markkinaehtoisesti.

vMTK tavoittelee edelleen muutoksia kasvihuonesäännösten tulkintaan, jotta ne sopisivat paremmin Suomeen ja varmistamaan tuotannon jatkumisen. Viiden vuoden kuluttua uuden asetuksen soveltamispäivästä komissio esittää rajoitettujen kasvualustojen käyttöä kasvihuoneissa koskevan kertomuksen ja tarvittaessa korjaustoimet liittyvän lainsäädäntöön.

- Siemenlainsäädännössä on varmistettava, että pohjosiin olosuhteisiin löytyy sopivia siemenlajeja ja -lajikkeita, jos tavanomaista siementä ei saa käyttää. EU-tasoinen siemenrekisteri ei ole riittävä. Suomessa käytössä oleva yleinen käyttöluupa on pystyttävä säilyttämään.

- Luomukeruuotteiden säännöksiä on selkeytettävä.

GLOBALIN METSÄKADON ESTÄMISEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Satu-Marja Tenhiälä, +358 40 508 4477, satu-marja.tenhiala@mtk.fi
Jukka Rantala, +358 40 715 8710, jukka.rantala@mtk.fi

Lainsäädännön tavoitteena on globaalin metsäkadon ehkäisy ja metsien tilan heikkenemisen pysäyttäminen. Metsäkato määritellään yksinomaan yhden maanmuutoksen kautta: mikäli metsää muutetaan maatalouskäyttöön, kyseessä on metsäkato.

Osana Green Dealia oleva asetus on laaja ja se koskettaa maa- ja metsätalouden ohella teollisuuden ja kaupan toimijoita. Tuoteorientoitunut säädös koskettaa nautakarjaa, kahvia, kaakaota, palmuöljyä, soijaa ja puuta.

Puuta koskevat säännöt otetaan nykyisestä puutavara-asetuksesta ja FLEGT-toimintaohjelmasta. Tuotteilta vaaditaan näiden säädösten mukaisia toimia/ketjuja jotta ne pääsevät unionin sisämarkkinoille.

Vaikka kyseessä on erityisesti globaalin metsäkadon käsitteleminen lainsäädännön keinoin, myös EU:n omat sisämarkkinat joutuvat noudattamaan asetuksen vaatimuksia. Koko EU:n lihan tuotanto on edelleen paljolti riippuvaista Brasiliasta tuotavasta soijavalkuaisesta. Jatkossa tulee erityistä huomioita kiinnittää metsäkadosta vapaan soijan auditointien tehokkuuteen, jotta voidaan varmistua siitä, että yhteisön alueella ei käytetä metsäkatoalueiden tuotantoa.

Suomessa metsää on viime vuosina raivattu pelloksi noin 2000 ha. Määrä on ollut aleneva. Se on noin 0,1 promillea kokonaismetsäalasta. Toisaalta Suomessa on juuri käynnistynyt joutomaiden metsitysohjelma, jolla tavoitellaan noin 118 000 ha metsittämistä. Ottaen huomioon Suomen erityisolosuhteet yhtenä maailman metsäisimpänä maana ja pellon raivauksen vähäisyyden, asetuksen toimeenpanossa tulee varmistaa suomalaisen maatalousyrittäjien ja metsänomistajien reilu kohtelu.

Lopuksi voidaan todeta, että maatalousyrittäjien yhdenvertaisen kohtelun kannalta on kestävämpää, että lainsäädäntöehdotuksessa sanktioidaan ainoastaan pellon raivaus metsästä. Metsäkadon näkökulmasta ei liene eroa siinä, mihin käyttötarkoitukseen alue siirtyy.

MTK:n tavoitteet

- MTK korostaa tieteellisen tiedon tarpeellisuutta metsäkadosta. Metsäkatoon ja metsien heikkenemisen tilaan on kiinnitettävä huomiota: rahoitus on kohdennettava metsien kestäväan hoitoon ja käyttöön. Lisäksi MTK peräänkuuluttaa asetuksen käsitteiden selkeää määrittämistä ennen asetuksen soveltamista. Metsien hoidon ja käytön suhteen esitetään nyt määritelmiä, jotka poikkeavat muissa lainsäädäntöehdotuksissa esitetyistä kriteereistä ja soveltamisalasta. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että Suomi on yksi niistä harvoista unionin jäsenmaita, joissa esiintyy metsäkatoa asetuksen määritelmän mukaisesti.

- MTK painottaa hyvän hallinnon merkitystä metsäkadon ehkäisyssä. Hyvä hallinto ehkäisee korruptiota, luvatta tehtäviä hakkuita ja laitonta puukauppaa. Maailmalla on jo käytössä mekanismeja, joiden avulla metsäsektorilla voidaan kontrolloida hyvää hallintoa ja kitkeä epätoivottavia toimia. Hyvän hallinnon merkitys korostuu laillisuusnäkökulmasta kansallisesti ja kansainvälisesti.

- MTK korostaa omistusoikeuden merkitystä. Ilman selkeitä omistussuhteita ja oikeutta käyttää metsää laittomat hakkuut rehottavat eikä metsiä voida hoitaa kestävästi. Metsänsä hyvinvointiin keskittynyt metsänomistaja on paras metsäkadon ehkäisijä maailmanlaajuisesti. Omistussuhteiden selkiyttäminen ja hyvä hallinto sekä oikeudellisesti sitovat metsiä koskevat lait ehkäisevät metsäkatoa ja metsien tilan heikentymistä
- MTK haluaa kiinnittää huomiota kaukokartoitukseen ja satelliittitekniikkaan perustuvan metsien tilan seurannan kehittämiseen ja olemassa olevien hyvien teknologioiden hyödyntämiseen maailmanlaajuisesti. Tekniikka mahdollistaa metsäkadon toteamisen ja metsien tilan heikkenemisen varhaisessa vaiheessa.
- Vähäinen pellon raivaus metsästä on sallittava myös jatkossa, jos se on välttämätöntä tuotantorakenteen kehittämisen kannalta sekä estämään haitallista kotieläintuotannon keskittymistä.
- Metsäkatovapaan rehusoijan auditointia tulee edelleen kehittää.

ILMAN JA MAAPERÄN SUOJELU

Liisa Pietola, +358 50 438 4014, liisa.pietola@mtk.fi
 Jenna Bergholm, +358 50 407 8543, jenna.bergholm@mtk.fi

Komissio julkaisi toukokuussa 2021 toimintasuunnitelman puhtaan ilman, veden ja maaperän, terveiden ekosysteemien ja terveen elämän turvaamiseksi. Komissio toteaa, että EU:n on ehkäistävä, korjattava, seurattava ja raportoitava paremmin pilaantumista.

EU:n [maaperästrategia](#) ”Healthy soils” (terveet maaperät) julkaistiin osana EU:n biodiversiteettistrategiaa 17.11.2021. Maaperästrategia kohdistuu maaperäriskeihin (eroosio, kattaminen/rakentaminen, saastuminen) ja maaresurssien suojeluun (hedelmällisyys, orgaaninen aines, hyvä ekologinen tila).

Maaperänsuojelu viittaa YK:n Agenda2030 kestävän kehityksen tavoitteeseen SDG 15.3., jonka tavoitteena on ”Suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävää käyttöä; edistää metsien kestävää käyttöä; taistella aavikoitumista vastaan; pysäyttää maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen.” YK:n kestävän kehityksen tavoite SDG 12 ”Kestävä tuotanto ja kulutus” liittyy viljelymaiden suojeluun ja Euroopan ympäristökeskuksen (EEA) analyysin siitä, että tehostaminen ei ole parantanut ympäristön tilaa ([The European Environment - State and Outlook 2020](#)).

Esitys maaperästrategiaksi on vuonna 2014 hylätyn maaperädirektiivin jatkoa. Hyvää uudessa esityksessä on maaperän hedelmällisyyden, arvostuksen ja paikallisuuden korostaminen. Myös vanhojen direktiivien päivitys on paikallaan maaperän puhtauden turvaamiseksi. Uutta byrokratiaa ei kuitenkaan voida kannattaa, koska maaperään liittyy jo paljon lainsäädäntöä ja monet maaperän toiminnot eivät ole toimijoiden käsissä, vaan ne ovat riippuvaisia sääoloista, maaperän synnystä ja lähtöaineksen ominaisuuksista.

Maanomistajille maaperästrategia lupaa parempaa tietämystä maaperän laadusta, pitkäaikaista viljeltävyyttä ja ruokaturvaa, rahoitusta ja ilmaista maaperätestausta, hiiliviljelyä sekä innovatiivisia liikemalleja. Turvemaiden tilan arviointi on asetettu yhdeksi päätöminnäksi neljän promillen aloitteen, hiiliviljelyaloitteen ja -sertifiointin lisäksi. Mukana on monia toimenpiteitä, kuten peltometsäviljely, orgaanisten maiden kosteikkoviljely, aluskasvit, kevennetty maanmuokkaus ja pysyvät nurmet, mutta kuitenkin vähän ruoantuotannon tuottavuutta lisääviä toimia.

MTK:n tavoitteet

- MTK on pääosin tyytyväinen 17.11.2021 julkaistuun EU:n maaperästrategiaan, joka painottaa maaperän hedelmällisyyttä ja arvostusta ja paikallisuutta, kuten maaperäohjelmamme. Vanhojen direktiivien päivitykset ovat paikallaan, jotta maaperän puhtaus tulee turvatuksi. Emme kuitenkaan kannata uutta maaperälakia, sillä 1. Maaperään liittyy jo paljon lainsäädäntöä, eikä uutta byrokratiaa tule elinkeinoillemme laatia ja 2. Maaperän toiminnot ovat riippuvaisia sääoloista (ilmastonmuutoksesta) sekä maaperän synnystä ja lähtöaineiden ominaisuuksista. Maaperässä on paljon toimintoja, jotka eivät ole toimijan käsissä ja siten säädeltävissä.

- Jatkossa on lisäksi huomioitava:

- Päästöjen mittaamista ja seurantaan tarvitaan lisää orgaanisten haitta-aineiden osalta, joista on riittämättömästi tietoa ja jotka vaikuttavat maaperä- ja vesiekosysteemeihin haitallisesti.

- Päästöjen merkittävyyden arviointi vaatii tutkimusyhteistyötä paikallisella tasolla. Esimerkiksi missä päätetään mitä on runsas ravinnepäästö? Nollaan ei koskaan päästä luonnossa, jossa luonnollisten aineiden kuten kasvinravinteiden (typpi ja fosfori) kierto on jatkuvaa. Tietty taso tarvitaan, kuten nitraattidirektiivissä nitraattipitoisuus 50 mg/l.

- Tuottavan maan kasvutekijöiden tasapaino ja toimivuus on nähtävä nollapäästötavoitteen osana ja maaperästrategian keskeisissä tavoitteissa. Kestävän tehostamisen ja maan kasvun merkitys osana ilmastoratkaisuja ja luonnonkirjon turvaamista on nähtävä myös nollapäästötavoitteessa.

- Ilmastonmuutoksen vaikutukset ja maaperän ominaisuuksien muutospaineet on tunnistettava. Lainsäädäntöä ei voi osoittaa toimialaan, joka ei voi kontrolloida säätelijöiden vaikutusta maaperän toimivuuteen ja vaikutuksia päästöihin, esimerkkinä tulvaveden nousu pellolle.

- Digitaalisuus auttaa paikallisen tiedon keräämisessä, mikä on oleellista nollapäästötavoitteessa: Oleellista on paikallinen ja jatkuva seuranta, kun päästöjä luontoon ja luonnosta mitataan.

Lisätietoja:

[MTK:n ja SLC:n maaperäohjelma](#)

[Komission tiedonanto - EU:n maaperästrategia \(17.11.2021\)](#)

[MTK:n tiedote komission maaperästrategiasta: terve ja toimiva maaperä on elintärkeä mutta lainsäädännön yläpuolella. \(18.11.2021\)](#)

VESIEN- JA MERENHOITO

Airi Kulmala, +358 400 755 454, airi.kulmala@mtk.fi

Vesipuitedirektiivi (VPD, 2000/60/EY) ja meristrategiadirektiivi (2008/56/EY) yhtenäistävät vesien ja merten suojelua EU:n jäsenvaltioissa. Valtioneuvosto hyväksyi 16.12.2021 Suomen seitsemän alueellista vesienhoitosuunnitelmaa ja merenhoitosuunnitelman vuosille 2022–2027. Merenhoitosuunnitelma kytkeytyy myös päivitettyyn HELCOMin BSAP:iin, joka hyväksyttiin HELCOMin ministerikokouksessa lokakuussa 2021.

Suomessa maatalouden vesienhoidon toimenpiteet ovat pitkälti ekojärjestelmän tai ympäristökorvausohjelman luonnoksessa kesällä 2021 esitettyjä toimenpiteitä, jolloin suuri osa vesienhoidon rahoituksesta tulisi CAP-järjestelmän kautta. Nyt on tärkeää, että Suomeen saadaan tukijärjestelmä, jossa on riittävästi vesienhoidon toimenpiteitä, joista viljelijät ovat kiinnostuneita. Tällöin vesienhoidon tavoitteet saavutetaan paremmin. Myös metsätalouteen kohdistuvien toimenpiteiden rahoitus tulee varmistaa täysimääräisesti. Merenhoidon puolella on toimenpiteitä maatalouteen liittyen. Myöskään niistä ei saa aiheutua lisäkustannuksia viljelijöiden itsensä maksettaviksi. Suoria metsätalouteen liittyviä toimia ei merenhoitosuunnitelmassa ole.

Hyvällä maa- ja metsätalouden vesien- ja merenhoidolla sekä toimenpiteiden vaikutuksia mittaamalla edistetään Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan kirjattua myrkyttömään ympäristöön tähtäävää nollapäästötavoitetta ja seurataan sen toteutumista. On kuitenkin muistettava, että maa- ja metsätaloudesta aiheutuu aina päästöjä ympäristöön, vaikka ympäristökysymyksistä huolehdittaisiin parhaalla mahdollisella tavalla. Nollapäästöisyyden sijasta tulisikin tavoitella vähäpäästöisyyttä.

MTK:n tavoitteet

- Vesienhoidon tavoitteisiin yltäminen ja vesistökuormitusriskin minimoiminen vaikeutuu ilmaston muuttuessa. Joudumme tekemään entistä enemmän työtä, jotta pystymme säilyttämään edes nykytilanteen. Jatkossa ilmastonmuutos tulisi hyväksyä vesipuitedirektiivin mukaiseksi luonnonolosuhteeksi, jonka takia vesien hyvä tila ei ole kaikilta osin saavutettavissa tai saavuttamiseen kuluu entistä enemmän aikaa.
- Viljelijät ja metsänomistajat tarvitsevat korvauksen vesien- ja merenhoidon toimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista ja tulonmenetyksistä. Rahoitus eri lähteistä on varmistettava.

Lisätietoa:

[MTK:n vesiohjelma](#)

GLOBAALI RUOKAJÄRJESTELMÄ MURROS

GLOBALI RUOKAJÄRJESTELMÄMURROS

Juha Ruippo; +358 40 55 33 232; juha.ruippo@mtk.fi

Ilmastomuutos, luontokato, planetaaristen resurssien rajallisuus, nälkäisten määrän kääntyminen kasvuun - tunnusmerkkejä maailmanlaajuisista haasteista riittää. YK:n pääsihteeri António Guterres kutsui koolle YK:n yleiskokouksen yhteyteen viime syyskuussa ruokajärjestelmähuippukokouksen eli [Food Systems Summitin](#). Ruokajärjestelmä tarvitsee muutosta, joka ei voi perustua vain yksittäisten maiden tai alueiden lainsäädännön muutokseen. Muutoksessa tarvitaan mukana kaikkia: valtioita, julkisia toimijoita ja yksityistä sektoria. Järjestelmämuutokseen tähdätään laajalla osallistavalla keskustelulla Food Systems Dialogin kautta. Prosessi ja niin valmistelukokous (pre-summit) Roomassa kuin syyskuun varsinainen kokous olivat osallistavimpia historiassa. Käytännössä kaikilla, joilla oli pääsy nettiin, oli myös mahdollisuus osallistua keskusteluun.

Suomessa vastuu dialogin keskustelutilaisuuksien järjestämisestä oli yhdessä maa- ja metsätalousministeriöllä ja ulkoministeriöllä. Kouluruoka on yksi Suomen pääteemoista ja ministeri Ville Skinnari on nimetty kouluruokalahettiläänä seuraamaan keskustelua. Suomalaiset keskustelut tuottivat osaltaan sisältöä YK-prosessiin.

Suomen raportoinnissa esille nousi mm.:

- Yhteiskunnan vakaus, luottamus ja yhteistyöperinteet tukevat elintarvikejärjestelmän hyvää toimintaa ja päinvastoin.
- Kokonaisvaltainen lähestymistapa on välttämätön: Yksi terveys; nexus-ajattelu (ruoka-metsä-vesi-energia); kaikki kestävän kehityksen näkökohdat (taloudellinen, ympäristöllinen, sosiaalinen ja kulttuurinen); paikallinen-kansallinen-alueellinen-globaalinen.
- Koulu-, esikoulu- ja varhaiskasvatuksen ateriapalvelu ja ravitsemuskasvatus ovat avain terveellisempiin ruokailutottumuksiin.
- Suomessa märehijöillä ja erityisesti maidontuotannolla on maatalouden suhteellinen kilpailuetu. Ristiriita ruokavalion kasvispainotteisuuden lisäämisen kanssa on, mutta ratkaisuja on löydettävissä parantamalla maitotuotteiden hiilitasapainoa ja keskittymällä kestävästi tuotettuihin laatutuotteisiin.
- Luotettavaa tietoa kuluttajien tietoisten päätösten pohjaksi.
- Ratkaisu on monimuotoisuus, ei vain biologisen monimuotoisuuden kannalta, vaan myös tuotannon monimuotoisuus, monimuotoisuus tulolähteissä, markkinointi- ja hankintakanavien monimuotoisuus, ruokavalioiden monimuotoisuus...

EU:n oma aloite ruokajärjestelmien muutokseen on Pelloilta pöytään -strategia (Farm to Fork). Maatalouskomissaari Wojciechowski aloitti EU:n strategian promootiokiertueen Berliinin GFFA 2021-kokouksesta, jossa oli mukana 76 maan ministereitä. Komissaarilla oli myös iso rooli Rooman valmistelukokouksessa. EU tarvitsee laajaa, myös kauppapoliittista, tukea edistääkseen tavoitteitaan metsäkadon pysäyttämiseen, luonnonmukaisen tuotannon laajentamiseen, lannoitteiden ja torjunta-aineiden samoin kuin eläinlääkkeiden käytön vähentämiseen. Eläinlääkinnän One Health -lähestymistapa on toteuttamisessa tärkeä osa.

Suomi on koko EU-jäsenyyden ajan tehnyt työtä Pelloilta pöytään -strategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Meillä on paljon käyttökelpoisia kestävyystyötä, toimivina esimerkkeinä antimikrobiresistenssin vastustamistyö, salmonellavapaus tai eläinten hyvinvointityö ja eläinlääkinnän vähäinen käyttö. Maatalouden ympäristöohjelman tukemana suomalaiset viljelijät ovat vähentäneet merkittävästi teollisten lannoitteiden käyttöä ja tarkentaneet torjunta-aineiden käyttöä.

Ruokajärjestelmämuutos edellyttää toteutuakseen yksityisten toimijoiden sitoumusten lisäksi politiikkajohdon mukaisuutta, kauppapoliittista standardityötä ja lisävälineitä mm. eläintautien tai resistenssien leviämisen ehkäisemiseksi. EU:n kauppapolitiikan uudistaminen Green Deal -aikaan huomioiden strateginen autonomia on tärkeä keino järjestelmämuutoksen käytännön toteuttamiseen.

Yksi osa laajan muutoksen toteuttamista on pelloilta pöytään strategian mukaisten tuotteiden EU:n tukema promootiotyö niin EU:n sisällä kuin globaalisti. EU:n ruokapromootion uudistamisessa on painopisteinä oltava samat teemat. Suomelle on tärkeää pitää esillä One Health -toimintamallin menestyksellistä toteuttamista antimikrobiresistenssi torjumiseksi ja mm. salmonellavapauden toteuttamiseksi. Tunnistettujen tuotteiden saaminen markkinoille on oleellinen osa ruokajärjestelmämuutosta.

MTK, SLC, Osuustoimintakeskus Pellervo ja Proagria ovat aktiivisesti mukana Food Systems Summitiin ruokajärjestelmäkeskustelussa. FFD – Food and Forest Development Finland – on yhteisenä organisaationa tuomassa globaalin ruokaturvan näkökulmaa keskusteluun. FFD:n vetämissä keskusteluissa on noussut esiin Food Systems Summitin tapaan, että yksinkertaisia ratkaisuja ruokajärjestelmämurrokseen ei ole, vaan muutos pitää pohjautua paikallisiin oloihin ja tapoihin, historiaan ja muutосkykyyn.

Kohti seurantaa

Ihmisten ja ratkaisujen kokous haki ratkaisuja viiden toiminta-alueen kautta:

- Kaikkien ihmisten ravitseminen
- Luontopositiivisten ratkaisujen edistäminen
- Tasa-arvoisen elinvoimaisuuden, ihmisarvoisen työn yhteisöjen vahvistaminen
- Haavoittuvuuden vähentäminen – resilienssi
- Toimeenpanon nopeuttaminen

Käytännössä monimuotoinen keskustelu tuotti laajan joukon valmistelukoalitioita, joissa Food Systems Summitin seurantakokouksiin tuotetaan lisää sisältöä. Koalitiolista on pitkä sisältäen ravitsemukseen ja ruoantuotantoon monipuolisesti liittyviä teemoja.

Päävastuu jatkotyöstä on YK:n Rooman eri organisaatioilla, FAO, IFAD ja WFP yhdessä ruokaturvakomitean (CFS) asiantuntijaryhmän kanssa. YK:n pääsihteerin linjauksen mukaisesti kahden vuoden jälkeen kokoonnutaan arvioimaan tuloksia ja linkittämällä työ Agenda 2030 työhön.

CAP- UUDISTUS

CAP-UUDISTUS

Johan Åberg, +358 40 5233 864, johan.aberg@mtk.fi

Suomen hallitus hyväksyi joulukuun puolessavälissä EU:n maatalouspolitiikan (CAP) kansallisen strategiaohjelman. MTK:n mukaan politiikkaohjelma varmistaa pitkälti nykyisten tukijärjestelmien jatkuvuutta ja nostaa samalla huomattavasti ilmasto- ja ympäristötavoitteiden kunnianhimon tasoa. Maatalouden talouskriisiin politiikkapäätös ei valitettavasti tuo ratkaisuja. Ne on löydettävä markkinoilta. MTK kritisoi sitä, että maatalouspolitiikan yksinkertaistaminen ja byrokratian karsiminen jäävät toteutumatta. Jatkoneuvotteluissa on etsittävä keinot, jotta järjestelmän muutokset eivät aja vaikeuksiin maatilayrityksiä, jotka ovat investoineet ja kehittäneet vahvasti tuotantoaan viime vuosien aikana. Nuorten mahdollisuuksia tilanpidon aloittamiseen on myös kyettävä parantamaan.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen on ollut pitkä prosessi, joka alkoi jo vuonna 2017 EU-komission tiedonannolla. Nyt ollaan loppusuoralla, kun kansallinen strategiaohjelma toimitetaan komissiolle hyväksyttäväksi. EU:n komissio tulee todennäköisesti esittämään muutoksia Suomen esitykseen, ja neuvottelut ohjelman hyväksymisestä saattavat venyä jopa ensi vuoden loppuun saakka.

MTK edellyttää, että EU-komission kanssa käytävissä neuvotteluissa Suomen hallitus pitää kiinni laajassa sidosryhmäyhteistyössä valmistellusta CAP-esityksestä, jotta maatalousyrittäjillä on mahdollisuus kannattavaan tuotantoon sekä ilmasto- ja ympäristöhaasteisiin vastaamiseen markkinoilla.

Uudistuksen alkumetreillä MTK asetti tavoitteeksi mm. yksinkertaisemman politiikan, joka vahvalla budjetilla tukee vastuullista tuotantoa ja maataloustuotannon jatkumisen kaikilla alueilla sekä maataloustuottajien markkina-aseman parantamisen ja hallitun rakennemuutoksen, joka kannustaisi nuoria alalle. Näitä tavoitteita Suomen CAP-esitys tukeekin kohtuullisen hyvin.

Kansallisessa valmistelussa ns. vihreän arkkitehtuurin soveltaminen käytännössä on osoittautunut haastavaksi. Selvää on, että ympäristönsuojelun perustaso kiristyy nykyisestä. MTK:n tavoitteet tulevat kuitenkin toteutumaan siltä osin, että vapaaehtoiset toimenpiteet ovat edelleen keskeisin keino vähentää maatalouden ympäristövaikutuksia. Monilta muiltakin osin tukijärjestelmien perusteet pysyvät ennallaan, vaikka tarjolla on myös uusia toimenpiteitä ja tukimuotoja.

Pitkän valmisteluprosessin aikana on torjuttu monenlaisia uhkia ja kiristyksiä viljelijöiden arjessa ja heikennyksiä tukijärjestelmissä. Tärkein asia MTK:n mielestä on maatalouspolitiikan rahoituksen säilyminen ennallaan. Alun perin komissio ehdotti rajuja leikkauksia Suomelle tärkeissä maaseuturahoissa. Tilakohtaisia tukikattoja ei tulla soveltamaan Suomessa eikä nykyisten turvemaiden viljelymahdollisuuksiin ole tulossa pelättyjä kiristyksiä. Ylivoimaisia rajoituksia ei myöskään ole tulossa syksyllä kyntämiseen, ja tuotantoon sidotut tuet säilyvät nykytasolla.

Kansallinen CAP-ohjelma on vuodenvaihteessa toimitettu EU:n komission arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi. Komission arvioinnissa tultaneen kiinnittämään erityistä huomiota siihen, miten jäsenmaiden CAP-ohjelmat täyttävät mm. Green Dealin sekä Pellolta pöytään- ja Biodiversiteettistrategioiden tavoitteita. Tämän arvion pohjalta komissio tullee esittämään muutoksia jäsenmaiden suunnitelmiin. Tämän takia on varauduttava siihen, että neuvottelut Suomen ja EU-komission välillä kestävät jopa ensi vuoden syksyyn.

Jatkovalmistelussa ja neuvotteluissa EU-komission kanssa viljelijöiden kohtaaman byrokratian minimoiminen tulee asettaa tavoitteeksi. Tähän voidaan vaikuttaa jonkin verran kansallisen toimeenpanon suunnittelussa ja lainsäädäntövalmistelussa. Paljon tärkeämpi vaikuttamiskohde on kuitenkin komission delegoitujen asetusten valmistelu, koska ne luovat tärkeitä reunaehdoja kansalliselle toimeenpanolle. MTK:n mielestä myös EU:n parlamentin on otettava aktiivinen rooli tässä työssä ja varmistettava, että tavoite yksinkertaisemmasta ja ymmärrettävämmästä politiikasta ei jää vain korulauseeksi.

Tuotannon säilyttäminen elinvoimaisena kaikilla alueilla on vahva kansallinen tavoite ja MTK edellyttää, että myös komissio kunnioittaa ja arvostaa tätä. Poliittikkauudistuksessa yhtenä EU:n ja kansallisena tavoitteena on myös ruuantuotannon kannattavuuden ja kilpailukyvyn parantaminen, johon vähimmäisvaatimusten kiristäminen maatalon talouskriisin aikana sopii huonosti.

Kannattavuushaasteen ratkaisun avaimet löytyvät markkinoilta, joten fokus on nyt siirrettävä voimakkaammin markkinoiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Tuottajat tarvitsevat vakaan tukipolitiikan lisäksi selkeästi suuremman siivun ruokaketjun rahavirroista. Millään muulla keinolla ei ole mahdollista varmistaa sitä, että Suomessa tuotetaan ja syödään jatkossakin maailman parasta ruokaa.

Lisätietoja:

[Valtioneuvoston päätös Suomen CAP-strategiaohjelmasta](#)

[MTK:n CAP-uudistus -esite](#)

[MTK:n Green Deal ja Pellolta pöytään -esite](#)

[Pj. Marttilan kirje CAP-trilogineuvottelijoille 1.12.2020](#)

PELLOLTA PÖYTÄÄN

PELLOLTA PÖYTÄÄN -STRATEGIA

Johan Åberg, +358 40 5233 864, johan.aberg@mtk.fi

Euroopan komission yhteinen tutkimuskeskus (JRC) julkaisi loppukesästä raportin Pellolta pöytään – biodiversiteettistrategioiden vaikutuksista vuoden 2030 ilmastotavoitteisiin sekä vuoden 2020 jälkeiseen yhteiseen maatalouspolitiikkaan (YMP). Raportissa esitellään mallinnetun skenaarion avulla YMP-uudistuksen kunnianhimoisen toimeenpanon vaikutuksia EU:n maataloudelle. Vaikutukset sisältävät tietyt ympäristöindikaattorit, tuotannon, tulot, hinnat ja kaupan. Malli sisältää neljä määrällistä Pellolta pöytään – ja biodiversiteettistrategioiden tavoitetta. Tavoitteet ovat kasvinsuojeluaineiden riskin ja käytön vähentäminen 50 % vuoteen 2030 mennessä, ravinnepäästöjen vähentäminen vähintään 50 % ja lannoitteiden käytön vähentäminen vähintään 20 % vuoteen 2030 mennessä, luonnonmukaisessa tuotannossa olevan pinta-alan kasvattaminen tavoitteena vähintään 25 %:n luomupinta-ala vuonna 2030 sekä hyvin monimuotoisten maisemapiirteiden pinta-alan kasvattaminen tavoitteena vähintään 10 %:n pinta-ala.

Tammikuussa Wageningen yliopisto julkaisi vastaavan oman vaikutusanalyysinsä Pellolta pöytään- ja biodiversiteettistrategioiden vaikutuksista eurooppalaiseen ruoantuotantoon ja viljelijöiden toimentuloon. Lähtöoletukset ovat analyysille ovat samoja kuin JRC:n tutkimuksessa. Vaikutusanalyysissä on arvioitu sekä yksittäisten tavoitteiden vaikutuksia ja myös niiden yhteisvaikutuksia.

Tulokset JRC:n analyysissä osoittavat, että kasvihuonekaasupäästöjen väheneminen EU:ssa kasvattaa päästöjä muualla maailmassa. Tämä johtuu osin siitä, että malli olettaa EU:n toimivan yksin. Muiden maiden toiminnan lisääminen malliin vähentäisi tätä vuotoa. Tulokset myös osoittavat EU:n tuotannon vähenemisen noin 10 % – 15 % vuoteen 2030 mennessä tiettyjen maataloustuotteiden osalta. Lisäksi malli osoittaa hintojen ja tulojen vaihtelua tiettyjen maataloustuotteiden osalta. Merkittävimpiä syitä ovat luomutuotannon alan kasvattaminen sekä ravinneylijäämän vähentäminen. Raportissa kuitenkin todetaan, että toteutuvien vaikutusten oletetaan olevan mallin osoittamia vaikutuksia pienempiä.

Raportissa todetaan mallin osoittavan, että maatalouden on käytävä läpi iso ja haastava siirtymä. Uusi YMP tarjoaa mahdollisuuksia toimeenpanna Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tuotantoon liittyviä tavoitteita. Tulokset kuitenkin myös osoittavat, että YMP yksin ei pysty saavuttamaan tavoitteita. Malli myös osoittaa alueita, joissa siirtymällä on suurempia haasteita ja jotka tarvitsevat tukea sektoria siirtymän ajan. Tulokset myös vahvistavat tarpeen maailmanlaajuisille ratkaisuille ilmastomuutokseen.

Wageningenin yliopiston vaikutusanalyysin keskeisiä tuloksia ovat samansuuntaisia kuin JRC:n päätelmät. Tulokset tuotantovolyymien osalta ovat kuitenkin synkempiä ja kasviviljelytuotoksen ennustetaan vähenevän keskimäärin 10 – 20 % ja joidenkin kasvien osalta jopa 30 %. Esimerkiksi sokerijuurikkaan osalta näyttää siltä, että vaikutukset ovat verrattain pieniä. Kotieläintuotannon osalta tutkimus ennustaa 10 – 15 %:n alenemaa tuotantomäärissä. Tutkimus osoittaa myös, että kasvinsuojeluaineiden käytön vähentäminen tulee johtamaan laatuongelmiin ja sitä kautta taloudellisiin menetyksiin. Raportissa todetaan vielä, että strategioiden seurauksena EU:n maatalousmaan tarve EU:n ulkopuolella tulee kasvamaan kasvavan tuonnin kautta ja vienti supistumaan.

Taloudellisten vaikutusten osalta vaikutusanalyysi ennakoi, että tuotannon arvo alenisi 12 miljardilla heikomman kilpailukyvyyn ja pienemmän tuotannon kautta. Vaikutukset olisivat suuremmat monivuotisille kasveille ja viinintuotannolle kuin yksivuotisille peltokasveille. Kotieläinsektorille ennustetaan korkeampia hintoja pienemmän tuotannon kautta. Keskimäärin tuottajahinnat nousisivat noin 10 % raportin mukaan. Tuottajahintojen nousu ei kuitenkaan riittäisi kompensoimaan tuotantomäärien alenemaa taloudellisesti, jonka takia vaikutukset maataloustuloon olisivat keskimäärin -17 %. Vaikutusanalyysissa löydettiin kuitenkin merkittäviä eroja eri alueiden ja tuotantosuuntien välillä. Hieman yksinkertaistaen voidaan todeta, että intensiivisessä tuotannossa tulonmenetyksriskit ovat suurempia. Lopputulos tulee kuitenkin suuresti riippumaan siitä, millaisia työkaluja viljelijöille on tulevana vuosina tarjolla tuotannon kehittämiseksi strategian mukaiseksi.

Suomi ei kuulunut niihin alueisiin, joita Wageningenin yliopiston analyysissä on arvioitu. Karkea analyysi on kuitenkin se, että vaikutukset suomalaiseen ruoantuotantoon ja maataloustuloon olisivat huomattavan paljon lievemmät. Tämä siitä syystä, että suomalainen tuotanto monelta osin jo nykyisellään täyttää strategioiden tavoitteita. Tarkempi vaikutusanalyysi Suomen osalta on työn alla

MTK:n mielestä kestävyyttä tulee tarkastella tasapainoisesti sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristökestävyyden näkökulmista. Vain politiikkojen (CAP, Pellolta pöytään- ja Biodiversiteettistrategiat, kauppapolitiikka, yms.) huolellisella yhteensovittamisella voidaan saada aikaan kestäviä tuloksia. Näiden kaikkien politiikkojen yhteisvaikutuksesta tulee tehdä laajaa ja tieteelliseen tietoon pohjautuvaa vaikutusanalyysiä. Nykyisen lainsäädännön toimeenpano on vietävä loppuun ennen kuin uutta tehdään. On tärkeää tunnistaa maa- ja metsätalouden potentiaali ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä, erityisesti hiilen sidonnassa sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisen edellytykset. EU:n menekine-distämispoliitiikka on suunnattava kaikelle kestäväälle ruuantuotannolle. Kauppapolitiikassa on varmistettava tasapuoliset toimintaedellytykset ja edistettävä kestäviä ruokajärjestelmiä globaalisti.

Lisätietoa:

[MTK:n Green Deal ja Pellolta pöytään -esite](#)

[Vaikutusanalyysi, Wageningen](#)

[Vaikutusanalyysi, JRC](#)

MENEKINEDISTÄMISOHJELMAT

Thimjos Ninios, +358 45 2647131, thimjos.ninios@mtk.fi

Komissio jatkaa maataloustuotteiden menekinedistämisohjelman uudistusta keväällä 2022 ja uudistuksen pitäisi konkretisoitua säädösesityksinä vuoden 2022 aikana. Uudistamisessa on tarkoitus siirtyä kestävämpien tuotantotapojen ja tuotteiden tukemiseen Pellolta pöytään (F2F) –strategian mukaisesti. F2F –strategian lisäksi komissio pyrkii selvästi vaikuttamaan menekinedistämisohjelman sisältöön muidenkin ohjelmien ja suunnitelmien sisällöllä. Esimerkkinä Euroopan syöväntorjuntasuunnitelma, jonka sisällössä korostuu lihan, lihatuotteiden ja viinin kulutuksen radikaali vähentäminen. Eläimistä saatavien tuotteiden ja viinin tukemista pyritään selvästi rajoittamaan tulevassa menekinedistämisohjelmassa. Menekinedistämispolitiikka on ensimmäinen laajempi kokonaisuus, jonka lainsäädäntöä päivitetään ja jonne em. vaikutuksia tiettyihin maataloustuotteisiin tullaan kirjaamaan. Kun menekinedistämispolitiikka koskee horisontaalisti kaikkia maataloussektoreita, kirjauksilla tulee olemaan merkittävä vaikutus seuraaviin päivitettäviin kokonaisuuksiin.

MTK:n tavoitteet

- Menekinedistämisohjelman keskeisenä tavoitteena tulee säilyä eurooppalaisen maatalouden kannattavuuden ja maataloustuotteiden kilpailukyyn edistäminen.
- Kaikkien maataloustuotteiden tulee olla rahoituskelpoisia. Rahoituksen karsiminen esim. lihatuotteilta rajoittaa kilpailukykyä ja edistää lihan tuontia EU:n ulkopuolelta.
- Tuotteiden diskriminoinnin sijaan, kestäviä tuotantotapoja voidaan edistää kohdentamalla enenevissä määrin budjettia kestävien tuotantotapojen eduksi. Luomutuotanto ei voi olla ainoa kestäväksi luokiteltu tuotantotapa.
- Kun menekinedistämisohjelman keskeinen tavoite on edistää eurooppalaisten maataloustuotteiden kilpailukykyä, komission tulee löytää terveellisen ravitsemuksen edistämiseen kohdennettavat varat muualta.

EU:N KOULUJAKELUJÄRJESTELMÄ

Mika Virtanen, +358 400 544 728, mika.virtanen@mtk.fi
Marjukka Mattio, +358 50 533 8924, marjukka.mattio@mtk.fi
Heidi Siivonen, +358 40 568 8802, heidi.siivonen@mtk.fi

EU:n koulujakelujärjestelmän (hedelmät, vihannekset ja maitotuotteet) uudelleen tarkastelu on käynnissä ja tarkoitus saada päätökseen vuoden 2023 loppuun mennessä. Järjestelmän tarkastelu on osa Pellolta pöytään -strategian kestävä ja terveellisten ruokavalioiden edistämistä. Kesällä 2021 komissio toteutti järjestelmän kehittämistä koskien kyselyn (johon MTK vastasi ainoana tahona Suomesta). Vastauksissa kannatus sai kasvipohjaisten sekä täysjyväviljatuotteiden sisällyttäminen järjestelmän piiriin. Luomun osuutta haluttaisiin myös lisätä ja terveellisyysnäkökulman uudelleen tarkastelu sai kannatusta. Vastauksissa nousi esiin myös se näkökanta, että tukea ei tulisi antaa eläinperäisille tuotteille.

Varsinainen julkinen kuuleminen aukeaa maaliskuussa 12 viikoksi. Koulujakelujärjestelmän uudistaminen haastaa meijerituotteiden osuutta järjestelmässä.

MTK:n tavoitteet

- Monipuolinen tuotevalikoima koulujakelujärjestelmässä turvaa monipuolista ruokavaliota.
- Jäljitettävyyden ja vastuullisuuden varmistamiseksi tuotteiden tulee olla tuotettu eurooppalaisilla tai vastaavilla kriteereillä.

PAKKAUS- JA ALKUPERÄMERKINNÄT ELINTARVIKKEISSA

Heidi Siivonen, +358 40 568 8802, heidi.siivonen@mtk.fi

Pelloilta pöytään -strategian tärkeä osa on ruuan kuluttajainformaation parantaminen. Paremmalla kuluttajainformaatiolla pyritään mm. tukemaan terveyttä edistävää ruokavaliota ja vähentämään ruokahävikkiä. Keskustelussa ovat Front of Pack (FOP) ravintosisältömerkinnät, alkuperämerkinnät ja eläinten hyvinvointimerkinnät. Tuotteen säilyvyydestä ja käytettävyydestä kuluttajille kertovista parasta ennen- ja viimeinen käyttöpäivämäärämerkinnöistä ja niiden mahdollisesta yhtenäistämisestä käydään myös keskustelua.

MTK:n tavoitteet

- MTK on pitkään vaatinut nykyistä tarkempaa lainsäädäntöä ruuan alkuperän ilmoittamiseksi niin elintarvikepakkauksissa, irtomyynnissä kuin ruokapalvelusektorilla. Alkuperävaatimusta jatketaan.

- Suomen kansallisen lainsäädännön mukaan ravintoloissa ym. tarjoilupaikoissa tarjotavan lihan alkuperä on ilmoitettava kuluttajalle kirjallisesti määräaikaaisella päätöksellä, jonka voimassaoloa pidennettiin 30.4.2023 saakka. Kuluttajia tulee tiedottaa asetuksen velvoittavuudesta ja rohkaista kyselemään ruuan alkuperästä, toisaalta tarjoilupaikkoja tulee tukea ja neuvoa asetuksen mukaisesta, oikeasta toiminnasta.

- Tavoitteena on, että EU:ssa on yhteneväinen lainsäädäntö myös ruuan alkuperän nykyistä tarkemmasta ilmoittamisesta.

vDigitalisaatio tuo mahdollisuuksia jäljitettävyyden kehittämiseen sekä alkuperätiedon avaamiseen kuluttajalle asti nyky menetelmiä tehokkaammin. Tarinallistamisen ja tuotteen alkuperätiedon tuoman lisäarvon tuotteen hinnassa tulee hyödyntää myös tuottajaa.

- MTK seuraa, tuoko Pelloilta pöytään -strategia menekinedistämismahdollisuuksia alkuperämerkintöihin (esim. maantieteelliset merkinnät) suomalaisille tuotteille, esimerkiksi nurmimaito tai antibiootittomuus.

- MTK seuraa ja ottaa aktiivisesti osaa keskusteluun EU:n yhteisistä ravintosisältömerkinnöistä pakkauksen etupuolella (FOPNL) ja mm. eläinten hyvinvointimerkinnöistä. Pakkausmerkinnöissä tulee ensisijalla olla oikeellinen, tasapuolinen ja kansanterveyttä edistäviin näkökulmiin perustuva kuluttajainformaatio. Merkinnät eivät saa olla harhaanjohtavia tai vaikeaselkoisia. Merkinnöissä ja niiden pohjana käytettävässä datassa tulee ottaa huomioon pohjoismaalaisen ruokavalion hyvät erityispiirteet, esimerkiksi rikas leipäkulttuuri ja moninasiin kuluttajien tarpeisiin ja erikoisruokavalioihin kehitetyt maitotaloustuotteet. Kulutustottumusten ohjailussa nudging eli "tuuppieminen" on oikea tapa, ei syyllistäminen, asenteellisen tiedon kertominen tai yksittäisten elintarvikkeiden kieltäminen.

- MTK on pitkään vaatinut nykyistä tarkempaa lainsäädäntöä ruuan alkuperän ilmoittamiseksi niin elintarvikepakkauksissa, irtomyynissä kuin ruokapalvelusektorilla. Alkuperävaatimusta jatketaan.
- Suomen kansallisen lainsäädännön mukaan ravintoloissa ym. tarjoilupaikoissa tarjottavan lihan alkuperä on ilmoitettava kuluttajalle kirjallisesti määräaikaisella päätöksellä, jonka voimassaoloa pidennettiin 30.4.2023 saakka. Kuluttajia tulee tiedottaa asetuksen velvoittavuudesta ja rohkaista kyselemään ruuan alkuperästä, toisaalta tarjoilupaikkoja tulee tukea ja neuvoa asetuksen mukaisesta, oikeasta toiminnasta.
- Tavoitteena on, että EU:ssa on yhteneväinen lainsäädäntö myös ruuan alkuperän nykyistä tarkemmasta ilmoittamisesta.
- Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia jäljitettävyyden kehittämiseen sekä alkuperätiedon avaamiseen kuluttajalle asti nykymenetelmiä tehokkaammin. Tarinallistamisen ja tuotteen alkuperätiedon tuoman lisäarvon tuotteen hinnassa tulee hyödyntää myös tuottajaa.
- MTK seuraa, tuoko Pellolta pöytään -strategia menekinedistämismahdollisuuksia alkuperämerkintöihin (esim. maantieteelliset merkinnät) suomalaisille tuotteille, esimerkiksi nurmimaito tai antibiootittomuus.
- MTK seuraa ja ottaa aktiivisesti osaa keskusteluun EU:n yhteisistä ravintosisältömerkinnöistä pakkauksen etupuolella (FOPNL) ja mm. eläinten hyvinvointimerkinnöistä. Pakkausmerkinnöissä tulee ensisijalla olla oikeellinen, tasapuolinen ja kansanterveyttä edistäviin näkökulmiin perustuva kuluttajainformaatio. Merkinnät eivät saa olla harhaanjohtavia tai vaikeaselkoisia. Merkinnöissä ja niiden pohjana käytettävässä datassa tulee ottaa huomioon pohjoismaalaisen ruokavalion hyvät erityispiirteet, esimerkiksi rikas leipäkulttuuri ja moninaisiin kuluttajien tarpeisiin ja erikoisruokavalioihin kehitetyt maitotaloustuotteet. Kulutustottumusten ohjailussa nudging eli ”tuuppiminen” on oikea tapa, ei syyllistäminen, asenteellisen tiedon kertominen tai yksittäisten elintarvikkeiden kieltäminen.
- Suomi on eläinten hyvinvoinnin mallimaa, jolle pakkauksissa olevasta eläinten hyvinvointimerkistä saattaa olla hyötyä. Kuitenkin, hyvinvointimerkinnän tulee olla vapaaehtoinen, eikä siitä saa koitua kuluja tai haittaa tuottajille. Hyvinvointimerkinnän kriteerien tulee olla mitattavia, todennettavia, ja niiden tulee perustua tieteeseen. Jos merkki otetaan käyttöön, täytyy resursseja kohdentaa myös kuluttajainformaatioon ja merkin tunnetuksi tekemiseen. Samat tarpeet koskevat kaikkia mahdollisia uudistuksia missä tahansa merkinnöissä tai niiden muutoksissa.
- Tuotteen käytettävyydestä kertovat parasta ennen- ja viimeinen käyttöpäivä- merkintöjen tulee olla kuluttajille selkeitä ja yksiselitteisiä. Kaikissa merkinnöissä tulee huomioida myös saavutettavuus, eli merkintöjen tulee olla yksiselitteisiä myös kuluttajille, joilla on syystä tai toisesta haasteita tulkita teksti-muotoista tietoa.

ELÄINTERVEYS JA ELÄINTEN HYVINVOINTI

Leena Suojala, +358 40 779 2945, leena.suojala@mtk.fi

Afrikkalaisen sikaruton uhka ei ole poistunut Euroopasta

Afrikkalaista sikaruttoa (ASF) esiintyy edelleen Saksassa alueilla, jotka rajoittuvat Puolan rajaan. Asiantuntija-arvioiden mukaan sikaruttoa ei lähivuosina saada hävitettyä, vaan rajoitustoimien ja tiukkojen tautisuojaustoimenpiteiden kanssa tullaan elämään seuraavakin vuodet. Ensimmäiset tautitapaukset syksyllä 2020 vahvistettiin villisioista Saksasta Brandenburgin osavaltiota. Löytöalue oli 4 km Puolan rajasta. Ensimmäinen tautitapaus tuotantosikalasta Saksassa löytyi kesällä 2021 rajoitustoimista huolimatta. Saksan ja Puolan rajalle rakennetaan kiinteää aitaa estämään villisikojen liikkumista. Puolassa tautia on esiintynyt vuodesta 2014 lähtien.

Tapauksia on Euroopassa todettu Saksan lisäksi mm. Baltian maissa, Puolassa, Unkarissa, Romaniassa, Bulgariassa, Belgiassa ja Slovakiassa. Italian Sardinia on ollut jo vuosia taudin saastuttama ja sitä käsitellään EU:n eläintautiasetuksessakin jo erityistapauksena. Tshekki vapautui virallisesti tartunnasta 2019 ja Belgia marraskuun 2020 lopussa. Näyttöä on siis taudista vapautumisesta.

Suomessa tautia ei ole koskaan todettu, mutta itärajan takana Venäjällä tautia esiintyy luonnonvaraisissa villisioissa ja tuotantosoissa. Riski taudin leviämiseksi maahamme on koko ajan olemassa. Jos tauti todettaisiin Suomesta, sianlihan vienti Suomesta kolmansiin maihin loppuisi todennäköisesti siihen. EU:n sisämarkkinoillakin tulisi taudin rajoitusalueelta tulevalle lihalle myyntikielto. Taudin leviäminen maahamme pistäisi väistämättä kotimaisen tuotannon polvilleen ja aiheuttaisi suuria taloudellisia tappioita koko lihateollisuudelle eläinten hävittämisen, tuotannon loppumisen ja kansainvälisen kaupan pysähtymisen vuoksi.

Eläinten hyvinvointi ja terveys sekä mikrobilääke-resistenssin vähentäminen komission Pellolta pöytään -strategiassa

EU-politiikan lähtökohta on suojella ihmisten, eläinten ja kasvien terveyttä. Komission Pellolta pöytään -strategiassa listaan on lisätty nyt myös kestävyys. Kotieläintuotannon toimenpiteiksi kirjataan mm. vähentää tarvetta käyttää mikrobilääkkeitä eläintuotannossa parantamalla eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Eläinten hyvinvoinnin parantaminen parantaa myös eläinten terveyttä ja elintarvikkeiden laatua ja samalla vähentää lääkkeiden tarvetta.

Mikrobilääkeresistenssi johtaa arviolta 33 000 ihmisen kuolemaan EU:ssa vuosittain (Cassini et al., 2019) ja aiheuttaa huomattavia terveydenhoitokustannuksia. EU:n tavoitteena on vähentää tuotantoeläimille tarkoitettujen mikrobilääkkeiden kokonaismyyntiä EU:ssa 50 % vuoteen 2030 mennessä. Eläinlääkkeitä ja lääkerehuja koskevissa asetuksissa säädetään erilaisista toimenpiteistä tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Listaus sellaisista kriittisistä antibiooteista, jotka varattaisiin vain ihmisten hoitoon, on ollut juuri käsittelyssä. Komission esitys, jossa nähtiin tarpeellisten toimenpiteiden riskien vähentämiseksi otetun jo huomioon hyväksytyissä asetuksissa, sai enemmistön taakseen.

Komissio tarkistaa eläinten hyvinvointia koskevaa lainsäädäntöä. Aluksi arvioidaan nykyisten säädösten toimeenpanon tilanne jäsenvaltioissa ja vaikutus eläinten hyvinvointiin EFSA:n toimesta. Erityisesti arviossa korostetaan eläinten kuljetusta ja teurastusta koskevaa lainsäädäntöä, sen soveltamisalan laajentamista, täytäntöönpanon valvonnan helpottamista ja paremman eläinten hyvinvoinnin varmistamista. Kansalaisaloite "End the Cage Age" käsiteltiin parlamentissa ja päätöslauselmassa linjattiin eläinten häkkikasvatuksesta luopumisesta vuoteen 2027 mennessä.

Komission strategiatavoitteen toimenpiteitä on myös lisätä ja selkeyttää eläintuotteiden kuluttajainformaatiota eläinten hyvinvoinnista eläintuotteissa. Komission nimeämän eläinten hyvinvointia käsittelevän verkoston, Animal Welfare Platformin, yhteydessä toimiva alatyöryhmä käsittelee EU:n yhteisen eläinten hyvinvointimerkinnän valmistelua. Työryhmässä on asiantuntijana professori Jarkko Niemi Luonnonvarakeskuksesta. Hän on johtanut Luken ja PTT:n 3-vuotista tutkimushanketta "Eläinten hyvinvointimerkintä suomalaisen eläintuotannon kilpailukyyn ja laadun edistäjänä". Hankkeen tavoitteena on laatia ehdotus siitä, millainen kaksi- tai kolmitasoinen eläinten hyvinvointia kuvaava laatu-merkki voitaisiin ottaa käyttöön Suomessa. Hankkeen tuloksia on mahdollisuus hyödyntää nyt EU-tasolla.

MTK:n tavoitteet

- MTK korostaa, että on tärkeää, että kaikkia suojaustoimia jatketaan ja tehostetaan entisestään maamme pitämiseksi ASF-vapaana. Erityisesti villisikapopulaation merkittävä vähentäminen ja koko keinovalikoiman käyttöönotto metsästyksen avuksi on tärkeää. Sikaloitten tiukka tautisuojaus, tiedottaminen, tuottajien koulutus, sikojen ulkonapitokielto, villisikapopulaation vähentäminen metsästystä lisäämällä ja rajavalvonnan ruokakoirat ovat esimerkkejä niistä varotoimista, joihin Suomessa on jo ryhdytty ja joita tulee jatkaa.
- Parlamentin kanta eläinten häkkikasvatuksen kieltämisestä on MTK:n käsityksen mukaan strateginen linjaus eläintuotannon tulevaisuudesta. Suomessa vastaavaa keskustelua käydään jo. Tarkoituksenmukaisinta olisi riittävän pitkät siirtymäajat ja investointien mahdollistaminen uusiin tuotantotiloihin. Parlamentin kanta vuodesta 2027 on aivan liian lyhyt. Vaikutusten arviointi on tärkeää, jotta kestävä ratkaisu kaikilla eläintuotannon aloilla löydetään.
- MTK esittää, että komissio huolehtii siitä, että EU:n sikadirektiivin toimeenpano varmistetaan koko unionin alueella. Erityisesti sikojen rutiininomaisen hännänkatkaisun tulkinnan osalta käytännöt tulisi yhtenäistää. MTK korostaa, että nykyinen sikadirektiivin tulkinta, jolla sallitaan rutiininomainen sikojen hännänkatkaisu, asettaa jäsenvaltiot eriarvoiseen asemaan toisiinsa nähden ja heikentää Suomen kilpailukykyä.
- Eläinten kuljetukset nousevat säännöllisesti keskusteluun. Eläinsuojelujärjestöt ovat kampanjoineet ns. pitkien yli 8 h kestävien eläinkuljetusten kieltämiseksi. Suomen maantieteen ja kotieläintilojen rakenteen kannalta yksiselitteinen luopuminen yli 8 h kuljetuksista ei ole mahdollista, vaan näemme, että kuljetuksen aikana eläinten hyvinvoinnista voidaan huolehtia paremmin panostamalla kuljetusvälineiden laatuun, kuljettajien koulutukseen ja eläinten seurantaan kuljetuksen aikana. Suomessa ei ole lainkaan Keski-Euroopan keräilyasemien kulttuuria. Näillä keräilyasemilla eläimiä puretaan, lastataan ja tuntemattomia ryhmiä yhdistellään. Kuljetus teoriassa keskeytyy ja alkaa uuden lastauksen jälkeen alusta, jolloin kuljetuksen tuntimäärät pidetään kurissa. Tällaiset keräilyasemat altistavat eläimet tautien leviämislle ja ovat eläinsuojeluriski.
- MTK ja Tanskan tuottajajärjestö kirjelmöi yhteisesti parlamentin jäsenille tiettyjen antibioottien tarpeellisuudesta (makrolidit) eläinten sairauksien hoidossa ennen äänestystä ja tuki tällä komission esitystä.

KASVINSUOJELUAINEIDEN KESTÄVÄN KÄYTÖN DIREKTIIVIN UUDISTAMINEN

Mika Virtanen, +358 400 544 728, mika.virtanen@mtk.fi

Euroopan komission työ torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin (2009/128/EY) muuttamiseksi etenee. Nykyisen direktiivin toimivuuden arviointi on saatu päätökseen ja ehdotukset lainsäädännön mahdollisille muutoksille esitetään todennäköisesti kevään 2022 aikana. Kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentäminen ihmisten ja eläinten terveydelle sekä ympäristölle on direktiivin keskeinen toiminta-ajatus.

MTK:n tavoitteet

- Direktiivin uudistamisessa on otettava huomioon jäsenmaiden erilaiset lähtötasot nykyisen direktiivin toimeenpanossa.
 - Tavoitteisiin päästään jatkossakin keskittymällä kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentämiseen, mm. käyttäjien koulutuksen kautta ja tietoisuuden lisäämisellä kasvinsuojeluaineiden turvallisesta käytöstä. Tämän lisäksi levitysvälineiden testaus on tärkeä yksittäinen ja vaikuttavuudeltaan merkittävä käytännön toimenpide, jolla päästään kohti toimintaohjelman tavoitteita.
- vKestävässä kasvinsuojelussa on tärkeää myös riittävän laaja kasvinsuojeluainevalikoima, jotta resistenssin hallinta on mahdollista. Näin voidaan säilyttää tehoaineiden teho kasvintuhoojia vastaan, välttämällä yksittäisten tehoaineiden liiallista käyttöä.
- Toimenpiteet, joilla edistetään integroidun ja luonnonmukaisen kasvinsuojelun käytön mahdollisuuksia ovat erittäin tärkeitä. Tämä vaatii panostusta tutkimukseen mm. biologian ja uuden teknologian hyödyntämisen osalta. Muuttuvassa ilmastossa kasvintuhoojien hallinta voi vaikeutua, minkä vuoksi kaikki teknologia on hyödynnettävä.

RAPORTTI KASVINLISÄYSMATERIAALEISTA JA UUSISTA GEENITEKNIKOISTA

Mika Virtanen, +358 400 544 728, mika.virtanen@mtk.fi

Komissio julkaisi huhtikuussa 2021 taustaselvityksen nykyisen lainsäädännön uudistamisen vaihtoehtoista. DG SANTE aikoo julkaista esityksen uudeksi lisäysaineistoja koskeväksi lainsäädännöksi v. 2022 loppupuolella. MTK:n mielestä on tärkeää, että kasvien sertifioitujen lisäysmateriaalin tuotantoa säädellään jatkossakin nykyisen kaltaisella järjestelmällä ja lainsäädännöllä, joka kuitenkin uudistetaan vastaamaan nykyajan tarpeita. Samalla on varmistettava, että kasvilajikkeiden patentointia ei sallita ja kasvinjalostajan oikeudet pitää turvata.

MTK:n tavoitteet

- Siemenlainsäädäntö pitää uudistaa vastaamaan nykyajan vaatimuksia.
- Metsänviljelyaineisto pidettävä jatkossakin selkeästi erillään, omana kokonaisuutena
- Siemenlainsäädännössä voitaisiin tarvittaessa määritellä myös sallitut uudet jalostustekniikat, jotka luokitellaan geenimuuntelun ulkopuolelle.
- Lainsäädäntöä on selkiytettävä siten, että kasvinjalostajan oikeudet voidaan turvata. Biologisten prosessien ja perinteisin biologisin menetelmin jalostettujen kasvilajikkeiden patentointi tulee selkeästi kieltää.

PÖLYTTÄJÄT JA HUNAJASEKTORI

Suomi on aktiivinen Copa-Cogeca:n hunajatyöryhmässä. Stanislav Jas toimii työryhmän puheenjohtajana kaudella 2021-2022. Työryhmän kautta Suomen edustaja osallistuu myös komission sidosryhmäkuulemisiin eli CDG-kokouksiin.

Komissio vie eteenpäin EU:n pölyttäjälaitetta (EU Pollinators Initiative). Suomessa valmisteilla on oma pölyttäjät strategia. Valmisteluun osallistuvat myös viljelijäjärjestöt MTK ja SLC.

Hunajaväärennökset markkinoilla sekä halvan hunajan tuonti EU:n ulkopuolelta aiheuttavat suuria haasteita varsinkin ammattimehiläishoitajille. Hunajan tuotannon kannattavuus on erittäin heikko. Alan sukupolvenvaihdos on kesken. Ilmastomuutos vaikuttaa entistä enemmän mehiläishoitoon ja hunajan tuotantoon. Vuosivaihtelut sekä tuotantoriskit lisääntyvät.

Kansallinen mehiläishoito-ohjelma tulee osaksi kansallista CAP-suunnitelmaa vuodesta 2023. Näin mehiläishoitoala integroituu entistä paremmin viljelijätukijärjestelmään.

MTK:n tavoitteet

- MTK haluaa vahvistaa nykyisen EU:n hunajadirektiivin vaatimuksia koskien hunajan alkuperämerkintää (place of farming, country of origin) viemällä aktiivisesti Copa-Cogeca:n sektorikannanottoa vuodesta 2020 keskusteluihin parlamentissa, komissiossa sekä neuvostossa. Kuluttajapakkauksiin tarvitaan selkeä ilmoitusvaatimus hunajan tuotannon alkuperämaasta ja tuotteen jäljitettävyydestä.
- MTK jatkaa aktiivista toimintaa Copa-Cogeca:n hunajatyöryhmässä ja myötävaikuttaa työryhmän prioriteettien toteutumiseen. Toiminnasta raportoidaan laajemmin alan ammattilaisille sekä EU-päättäjille.
- MTK varmistaa, että seuraava mehiläishoito-ohjelma kaudella 2023-2027 vastaa alan haasteisiin ja tavoittaa kaikki mehiläistarhaajat sekä vahvistaa Suomen tuottajien kilpailuasemaa EU-markkinoilla.

Lisätietoja:

[EU Pollinators Initiative](#)

A photograph of a rural landscape. In the foreground, a large, dark green tree with dense foliage frames the left side of the image. Below the tree, a paved road is visible. In the middle ground, a grassy field contains several cows of various colors (white, brown, and spotted). Some cows are standing, while others are lying down. In the background, there is a line of trees and a clear sky.

MAA- SEUDUN VISIO

MAASEUDUN PITKÄN AIKAVÄLIN VISIO

Simo Tiainen, +358 40 553 3131, simo.tiainen@mtk.fi

Komissio julkaisi 30.6.2021 [tiedonannon pitkän aikavälin maaseutuvisiosta](#). Tiedonannossa kuvataan maaseutualueiden nykytilaa sekä kerrotaan maaseutualueiden haasteista, trendeistä ja mahdollisuuksista. Ennakoinnin sekä kansalaisten ja maaseutualueiden toimijoiden kanssa käytyjen laajojen kuulemisten perusteella tiedonannossa ehdotetaan maaseutusopimusta ja maaseutua koskevaa EU:n toimintasuunnitelmaa, joiden tarkoituksena on tehdä EU:n maaseutualueista vahvempia, verkottuneempia, selviytymiskykyisempiä ja vauraampia. Tiedonannon ydin on maaseutuvisio vuoteen 2040. Joulukuussa 2021 komissio julkaisi yhdessä sidosryhmien kanssa (EU:n alueiden komitea) ehdotuksen ns. maaseutusopimuksesta (Rural Pact), jonka avulla tarkastellaan maaseutuvisiion tavoitteiden saavuttamista. Komissio aikoo järjestää asiaan liittyvän konferenssin kesällä 2022.

Pitkän aikavälin maaseutuvisiosta on käyty keskustelua maatalous- ja yleisten asioiden neuvostoissa. Yleisten asioiden neuvoston on tarkoitus jatkaa asian käsittelyä Ranskan puheenjohtajuuskaudella ja antaa asiasta myös neuvoston päätelmät.

MTK:n tavoitteet

- MTK pitää EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisiota kannatettavana ja erinomaisena aloitteena. Visio ja sen neljä toiminta-aluetta tarjoavat tasapainoisen ja hyvän näkökulman maaseudun kehittämiseen.
- MTK haluaa olla mukana asian jatkovalmistelussa ja näkee maaseutunäkökulman esille nostamisessa kaikissa EU:n politiikoissa ja maaseutuvaikutusten arvioinnissa paljon mahdollisuuksia.
- EU:n eri rahoituslähteiden tulee olla laajalti maaseudulla hyödynnettävissä ja toimeenpanossa tulee hyödyntää eri EU rahastoja.
- Saavutettavuus on eräs keskeisimmistä maaseutualueiden tulevaisuuteen vaikuttavista asioista. Toimivan tieverkoston ja sähköverkkojen lisäksi nopeat laajakaistayhteydet ovat perusedellytys maaseudun elinvoiman, työllisyyden, yrittämisen, palvelujen saatavuuden ja maaseutualueilla tehtävän etätyön kannalta.
- Vision täytäntöönpanossa biokiertoalouden tulee nostaa erityiseen asemaan. Suuri systeemitasen muutos vaatii fossiilisten raaka-aineiden korvaamista uusiutuville maaseudun biotalouden tuotteilla.
- Koronakriisi on entisestään vahvistanut ymmärrystä kaupunkien ja maaseudun välisestä symbioosista. Eri alueet tarvitsevat toisiaan ja EU:n kehityksen on varmistettava eri alueiden menestyksen edellytykset. Osana maaseutuvisiion tavoittelua tämä symbioosi on tuotava entistä näkyvämmäksi.

Lisätietoa:

[Maaseutujen & kaupunkien symbioosi, Ihmisten elämänlaatua ja elinkeinojen elinvoimaa](#)

EU:N RAHOITUS- KEHYS

EU:N RAHOITUSKEHYS

EU:n taloudenpito muuttui merkittävästi vuoden 2020 jälkeen. Perinteisen jäsenmaiden yhteisesti rahoittaman rahoituskehyn (1 085,3 mrd euroa 2021–27) lisäksi otettiin käyttöön EU:n ottamiin lainoihin perustuva 750 mrd euron investointi- ja uudistusohjelma Next Generation EU, josta jaetaan rahaa sekä avustuksina että lainoina.

Koronapandemiasta elpymiseen EU-jäsenvaltiot ovat käyttäneet lähes 11 800 mrd euroa auttaakseen kansalaisia ja yrityksiä. Lisäksi Euroopan keskuspankki (EKP) on harjoittanut merkittävää rahapoliittista elvytystä. Euroopan komissio on puolestaan keskeyttänyt velkakuria koskevat rajoitustoimensa ja yhteisesti on todettu, että talouskurin pelisääntöjä on uudistettava.

Maatalouden ja aluepolitiikan eli koheesion rooli on ollut aina suuri EU:ssa. Ne muodostavat nyt noin 80 % EU:n menoista. Maatalous- ja luonnonvara-alalle käytetään budjetista 38 %.

Komission tavoitteena on EU:n budjetin tulopuolen kehittäminen, sillä vuotuisten tulojen on lähtökohtaisesti katettava kokonaan vuotuiset menot. EU:n rahoituskehyn tulopuoli rakentuu lähes kokonaan (98 %) unionin omista varoista, joista suurin osuus, n. 70 % kerätään jäsenmaksuna BKTL:n perusteella. Kaudella 2021–27 jäsenmaksu on 1,113 % BKTL:stä. Ns. omia varoja EU kerää tulleista, aikaisemmin sokeri- ja maitokiintiömaksut, jatkossa myös hiilitulleista (10 % omista varoista) sekä ALV-perusteisesti (10 % omista varoista). Uusi kierrättämättömän pakkausmuovijätteen määrään perustuva omien varojen luokka otettiin käyttöön 1.1.2021. (n. 4 % omista varoista). Edelleen on käytössä korjausmekanismi, joka hyödyttää Tanskaa, Saksaa, Alankomaita, Itävaltaa ja Ruotsia nykyisellä rahoituskaudella 2021–2027.

EU haluaa kehittää läpinäkyvämpiä, yksinkertaisempia, oikeudenmukaisempia ja demokraattisesti vastuullisempia tapoja rahoittaa toimintaansa. Esillä on ollut mm.

- nykyisten ALV-perusteisten omien varojen määräytymisen yksinkertaistaminen
- muut uudet järjestelmät kuten hiilirajamekanismi eli hiilitullit
- 20 %:n osuus EU:n päästökauppajärjestelmän tuloista ja laajennus merenkulkuun ja ilmailuun
- yhteiseen yhteisöveropohjaan kolmen %:n verokanta
- digitaalivero
- kaikista maksuosuuslennuksista luovutaan asteittain ja jäsenvaltioiden pidättämät tullimaksujen kantokulut alennetaan 20 %:sta 10 %:iin (lopputuloksena kantokuluja nostettiin 25 %:iin)
- vuosittain kerättävien omien varojen enimmäismäärän korottaminen
- Euroopan kehitysrahaston sisällyttäminen unionin talousarvioon

EU:lla on tavoitteena, että uusista omista varoista saatavien tulojen on riitettävä kattamaan Next Generation EU -elpymisvälineen takaisinmaksut.

MTK:n tavoitteet

EU:n yhteisten toimien keskeinen kohde on maatalouspolitiikka, jonka tavoitteina ovat turvalliset ja terveelliset elintarvikkeet, kilpailukyky, maatalousväestön kohtuullinen elintaso ja luonnonvarojen sekä maiseman suojelu ja ympäristö- ja ilmastotoimet.

- Maaseudun elinkeinot tarvitsevat pitkäjänteisen toimintaympäristön, jossa esillä ollut 5 + 5 vuoden rahoituskehikko on nykyistä seitsenvuotista kautta tasapainoisempi ja parempi toimintaympäristö tärkeille investoinneille.

- Maatalouden tuilla on edelleen tärkeä tehtävä varmistaa viljelijäväestön taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristön kannalta kestävä kehitys.

- EU tarvitsee uusia rahoituslähteitä BKTL-perusteisten maksujen lisäksi. Niiden valmistelussa on otettava huomioon seuraavaa:

Uusien mallien vaikutus jäsenmaiden rahoitusosuuksiin. Jos uusi järjestelmä ei muuta rahoitustaakanjakoa, on syytä miettiä uuden järjestelmän tarpeellisuutta.

Keruujärjestelmien tehokkuus (tullien ja hiilirajamekanismin kantopalkkio on 25 %). BKTL-pohjaisen maksun korottaminen on tehokkaampi vaihtoehto kuin kantopalkkion takana olevat varat.

- Yhteisiin arvoihin sitoutuminen on perusedellytys yhteisten varojen käytölle.

- Varojen käytössä on pystyttävä takaamaan tuloksellisuus ja varainkäytön läpinäkyvyys.

VIHREÄ
SIIRTYMÄ

VIHREÄ SIIRTYMÄ VAATII TUEKSEEN YKSITYISTÄ RAHOITUSTA

Juha Ruippo; +358 40 55 33 232; juha.ruippo@mtk.fi

EU:n Green Dealin tavoittelemaa vihreää siirtymää rahoitetaan sekä EU:n monivuotisella rahoituskehyksellä sekä Next Generation EU -elpymisvälineellä. Tämän lisäksi komissiolla on monipuolisia työvälineitä perintönä edelliseltä komissiolta, mm. Euroopan strategisten investointien rahasto, InvestEU, Horisontti 2020, Verkkojen Eurooppa, navigointijärjestelmä Galileo, maanseuranta- ja valvontaohjelma Copernicus, Erasmus+, COSME-ohjelma (yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskeva EU:n ohjelma) Euroopan investointipankin (EIB) lisäksi.

Perinteiset koheesio-ohjelmien toteuttajat Euroopan sosiaalirahasto (ESR) ja Euroopan rakennerahasto (EAKR) ovat saaneet komission ohjeistuksessa vihreän siirtymän painotuksen ja mm. hyvin epätarkan Do-No-Harm -periaatteen ohjaamaan jäsenmaiden ohjelmia. Elpymistykäluun liittyen on lisäksi määräaikainen Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto tukemassa muutosta.

Julkiset toimenpiteet eivät kuitenkaan riitä tarvittavan muutoksen tekemiseen, vaan tarvitaan rahoitusmarkkinoilta yksityisiä varjoja tukemaan muutosta. Kohti kestäväää Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä komissio toteaa, että kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi arvioidaan tarvittavan noin 4 500–6 000 miljardia euroa maailmanlaajuisesti. Jotta EU voi saavuttaa Pariisissa sovitut tavoitteet vuoteen 2030 mennessä, tarvitaan noin 180 miljardia euroa lisärahoitusta. Julkisia varjoja on kohdennettava paremmin ja älykkäämmiin kestävä kehityksen tavoitteisiin. Kaikkiin tarpeisiin ei kuitenkaan voida vastata, jollei myös yksityinen sektori siirry kestävään kehitykseen.

Yritysten investointien luokittelu ja yritysten kestävyysraportointi (CSRD)

Kestävä rahoituksen asetuksen (EU) 2020/852 tavoitteena on luoda rahoitusmarkkinoille toimintaympäristö, jolla yksityistä rahaa voidaan finanssimarkkinoiden työkaluilla kohdentaa ympäristön kannalta merkittäviin investointeihin. Jotta rahoitusmarkkinoiden tuotetta voidaan markkinoida kestävyyskriteerit täyttävänä, rahoituskohteella pitää olla vähintään yhteen teemaan kriteerien mukaisesti merkittävä vaikutus (Substantial Contribution/SC) sekä muiden viiden kriteeristön osalta vähintään ei merkittävää haittaa -taso (Do No Significant Harm/DNSH).

EU on valmistellut kestävä rahoituksen luokitusjärjestelmää eli taksonomiaa ensin teknisessä asiantuntijatyöryhmässä (TEG) ja nyt kestävä rahoituksen foorumissa (Platform on sustainable finance). Komissio on valmistellut hyväksytyn asetuksen perusteella toimeenpanoasetuksia. Ensimmäisenä julkiseen kuulemiseen annettiin joulukuussa 2020 hiilensidontaa ja ilmastomuutokseen sopeutumista koskevat kriteerit. Komissio sai runsaat 46.000 vastausta kuulemiseen. Kesäkuun alussa 2021 komissio julkaisi ensimmäisen osan ilmastokriteereistä. Neuvostossa ilmastokriteerit saivat hyväksynnän, vaikka 13 jäsenmaata vastusti kriteeristöä.

Maatalouden ilmastokriteerit jäivät odottelemaan maatalousuudistuksen viimeistelyä. Riidanaiheeksi jäi myös ydinvoiman ja maakaasun kestävyyttä koskevat arviot, joiden perusteella 31.12.2021 komissio esitti perusteet ydinvoiman ja maakaasun ilmastokestävyydelle.

Nyt valmistelussa ovat luonnon monimuotoisuutta, kiertotaloutta, vesiresursseja ja saastumista koskevat kriteerit. Ensimmäiset versiot olivat julkisessa kuulemisessa syyskuussa 2021. Kuulemisessa esitetty kritiikki on hidastanut jatkotyötä. Suomessa hallitus sai ennen joulua 2021 valmiiksi oman ennakkovaikuttamisohjeen kriteeristön toisen vaiheen valmisteluun. Lisäksi valmistelussa on sosiaalisen kestävyyskriteerit.

Kriteerien logiikassa on ongelmia. Ryhmien valmistelulle taustatyönä tehdyt selvitykset komissiossa lähtevät määrittelemään DNSH- ja SC-tasojen lähtökohtana, että nykyinen lainsäädäntö ja sen perusteella tehdyt päätökset eivät täytä DNSH-tasoa, vaan nyky-lainsäädäntö sallii merkittävän kestävyyshaitan aiheuttamisen. Toisaalta merkittävän positiivisen vaikutuksen saavuttaa lähtökohtaisesti vain pieni osa nykyisistä parhaista käytännöistä sektoreilla. Käytännössä kestävyyskriteerien käytettävyys jää heikoksi.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta foorumin tavoiteasetannan mukaiset globaalit yksiselitteiset kriteerit ovat hankalasti sovitettavissa Euroopan sisälläkin. Suomen ennakkovaikuttamisohjeessa on selkeästi tuotu esiin tarve paikallisiin oloihin soveltuvista kriteereistä.

Kriteerien valmistelussa on lähdetty siitä, että vaatimukset kohdistuvat isoihin pörssiyrityksiin (PIE-yritykset) ei-taloudellisen raportoinnin velvoitteiden kautta. Valmistelussa korostetaan koko arvoketjun vaikutusta, mutta raportoinnin aiheuttamia kustannuksia ja ongelmia suurempien yritysten tavarantoimittajille ja alihankkijoille ei arvioida, vaikka ne tuottavat merkittävän osan kestävyysarvoketjusta.

Esimerkiksi elintarvike- ja metsäsektorilla iso osa ilmastovaikutuksista syntyy maataloilla ja metsissä, joiden raportointi on välttämätöntä jatkossa. Direktiivi 2014/95/EU eli ns. Non-Financial Reporting Directive (NFRD) ollaan nyt korvaamassa Corporate sustainability reporting direktiivillä (CSRD). Uusi direktiivi laajentaa raportointivelvoitteiden piirissä olevien yritysten määrän moninkertaiseksi.

MTK:n tavoitteet

- MTK tukee komission perustavoitetta, jotta toimintamallien ja määrittelyjen taakse saadaan yhtenäisemmät pelisäännöt. Maa- ja metsätaloudessa on jo lähtökohtana kestävät toimintamallit ja nämä pitää ottaa huomioon.

- MTK:n tavoitteena on, että jäsenmaat ja luonnonvarojen kanssa toimivat sidosryhmät ovat mukaan kestävyyskriteereiden määrittämisessä ja indikaattoreiden soveltamisessa paikallisiin kriteereihin. Mittarivalinnalla (indikaattorit) vaikutetaan ratkaisevasti toiminnan arvioinnin loppupäätelmiin. Komission ehdotuksessa arvioinnin ja mittareiden tarkempi määrittäminen jätetään komission delegoitujen sääntöjen varaan ja neuvoston ja parlamentin rooli jää vähäiseksi prosessissa.

- Investointien luokittelu on tuonut EU-lainsäädäntöön mm. termit Significant contribution, Do-No-Significant-Harm ja Do-No-Harm sekä Close-to-Nature ja Closer-to-Nature. Monien muiden termien tapaan näiden määrittely on jätetty tekemättä ja asetuksen viittauksen olemassa olevaan lainsäädäntöön ovat unohtuneet.

- Maataloustukijärjestelmissä täydentävät ehdot pitävät lähtökohtaisesti huolen tuotannon kestävydestä. Forest Europe -prosessissa on sovittu määritelmä kestävälle metsänhoidolle, lisäksi kansalliset ja EU-lainsäädännöt (kuten juuri vuoteen 2030 asti päätetyt RED II:n riskiperusteinen malli ja LULUCF-asetus) linjaavat kestävyttä. Myös mm. EU:n biotalousstrategiaan sekä EU:n metsästrategiaan sisältyy kestävyystarkastelua.
- Komission ehdotus perustuu toiminnan ympäristökestävyteen. Kestävässä kehityksessä on kolme ulottuvuutta: taloudellinen, ympäristöllinen ja sosiaalinen kestävyys. Komission esityksessä viitataan sosiaaliseen kestävyteen mm. lapsityövoiman käytön ja ILO:n sopimusten noudattamisen näkökulmasta. Kun käytetään kestävyttä ohjaavana kriteerinä, on kaikki kolme kestävyysulottuvuutta huomioitava mittareissa ja arvioinneissa.
- Yritysten investointien ja liikevaihdon kestävyysarvioinnin toimintakertomuksissa ja tilintarkastuksessa edellyttää, että on olemassa EU-lainsäädäntö, josta johdetaan toiminnan kestävyyskriteerit. Esitetyt kriteerit sopivat huonosti maa- ja metsätalouden kestävyysarviointiin, kun vain harva yritys pystyy täyttämään korkean tavoitetason kriteerit ja kriteerien analyysivaatimukset ovat kohtuuttomia maa- ja metsätalouden mikroyrityksille.
- Kestävyysarvioinnin kustannukset ovat keskeinen järjestelmän toimivuuden mittari. Kestävän rahoituksen välineiden pitää olla käyttäjälle myös taloudellisesti kannustavia eli markkinoiden täytyy tuottaa käyttäjälle lisäarvoa ja/tai todentamisen lisäkustannusten tulee olla kohtuulliset suhteessa lisäarvoon.
- Ulkopuolisten tahojen määrittämien kriteerien ja EU-lainsäädännön vaatimusten vastaavuus pitää määrittää ekvivalenssilla, joka arvioi myönnettyjen sertifikaattien suhteen EU-lainsäädännön vaatimuksiin.

EU:N
DIGIAGENDA

EU:N DIGIAGENDA

Markus Lassheikki, +358 40 779 9680, markus.lassheikki@mtk.fi

Komissio on nimennyt 2020-luvun Euroopan digitaaliseksi vuosikymmeneksi. Komissio esitteli syksyllä 2021 Polku digitaaliselle vuosikymmenelle –suunnitelman. Sen avulla EU pyrkii saavuttamaan yhteiskunnan ja talouden digitalisaatiotavoitteet vuoteen 2030 mennessä. EU:n digitaalinen kompassi konkretisoi vuoteen 2030 ulottuvat digitaalitavoitteet. Tavoitteissa on neljä pääkohtaa 1) digitaalinen infrastruktuuri, 2) osaaminen, 3) yritysten digitalisaatio ja 4) julkisten palvelujen digitalisointi. Suomessa käynnistyy tammikuussa 2022 vastaava, kansallisen digikompassin laatiminen tammikuussa 2022

Komissio antaa lainsäädäntöä muun muassa tekoälyyn liittyvistä kysymyksistä ja vuonna 2022 datasäädöksen, jossa vahvistetaan asianmukaiset ehdot tietojen jakamiselle kansalaisille ja yrityksille. Komissio aikoo ehdottaa uutta eurooppalaista digitaalista identiteettiä, jotta tehtävien suorittamista ja palvelujen saatavuutta verkossa voidaan helpottaa kaikkialla Euroopassa.

EU:n datastrategian mukaiset toimenpiteet ovat käynnistyneet. Maatalous on yksi yhdeksästä valitusta alueesta data-avaruuksien kehittämiseksi.

Maa- ja metsätaloudessa sekä maaseudun muissa elinkeinoissa digitaalisuus tarjoaa ennennäkemättömän mahdollisuuden luoda datavetoisten ratkaisujen avulla lisäarvoa ja liiketoimintamahdollisuuksia sekä edistää vihreää kasvua. Digitaalisuuden hyötyjen kotiuttaminen edellyttää merkittävää panostusta nopeisiin digiverkkoihin maaseudulla, osaamisen kehittämiseen sekä tutkimus- ja kehitystoimintaan.

MTK:n tavoitteet

- Kaikilla kotitalouksilla ja yrityksillä niin kaupungeissa kuin maaseudullakin tulee vuoteen 2025 mennessä olla mahdollisuus käyttää yhteyksiä, joiden siirtonopeus on vähintään 100 Mbit/s ja joka voidaan kasvattaa yhteen gigabittiin sekunnissa.
- Digitalisaatiokehitys mahdollistaa monipaikkaisuuden sekä palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden maaseudulla, kun fyysisen palveluverkosto harvenee.
- Maa- ja metsätaloutta koskevien tietojen jakamiselle ja käytölle on datasuvereniteettia ja yksityistä yritystoimintaa kunnioittavat pelisäännöt. Maataloutta koskevien tietojen jakamiselle sopimus pohjaisesti otetaan käyttöön [selkeät pelisäännöt](#).
- Maaseudun elinkeinot kytkeytyvät digitaalisesti ruokaketjun, matkailun ja vientiteollisuuden arvoverkostoihin ja kehitettäviin data-avaruuksiin.
- Digitalisaation laajaa käyttöönottoa maa- ja metsätaloudessa edistetään määrätietoisesti. Tämä edellyttää lisävarojen ohjaamista ruokajärjestelmän ja biotalouden eri tutkimus-, koulutus- ja kehitystarpeisiin eri politiikan aloilla.

TASA- VERTAINEN KILPAILUASETTELMA

TASAVERTAINEN KILPAILUASETELMA MARKKINOILLA

Juha Ruippo; +358 40 55 33 232; juha.ruippo@mtk.fi

Kauppapolitiikan tehtävä on taata tasavertainen kilpailutilanne markkinoilla toimiville yrityksillemme. Monet asiat ovat viime vuosina muuttaneet toimintaympäristöä hyvin nopeaa tahtia. Geopolitiikka ja pandemia ovat nousseet tärkeiksi muutostekijöiksi markkinoilla. Avointa strategista autonomiaa korostava uusi EU:n kauppastrategia pyrkii vastaamaan mm. pandemian esiin nostamiin toimitusketjujen haasteisiin. Samalla varmistetaan, että kauppakumppanit eivät hyödynnä EU:n avoimuutta kasvavalla protektionismilla.

EU on neuvotellut moneen suuntaan uusia kauppasopimuksia. Käytännössä neuvotteluprosessien ulkopuolella on vain USA, Kiina, Intia ja Venäjä. Tärkein niistä on kauppasopimukseksi karsiutunut sopimus viime vuodelta Iso-Britannian kanssa. Sopimuksen toimeenpanossa on edelleen rakenteellisia ongelmia, sillä omiin aikaisempiin vaatimuksiinsa tyytymätön brittihallinto on halunnut palata neuvottelupöytään. Samaan aikaan britit eivät ole pystyneet rakentamaan sovittua rajavalvontaa.

EU:n tavoitteena on ylläpitää ja luoda tasavertaiset kilpailuedellytykset (level playing field/LPF) muuttuvassa toimintaympäristössä, samaan aikaan kun EU on sitoutunut näyttämään esimerkkiä maailmalle vihreän kehityksen ohjelmalla, luomaan globaaleissa arvoketjuissa normit kestäväälle kasvuille ja käyttämään diplomatiaa, kauppaa ja kehitysyhteistyötä ilmastotoimien edistämiseksi.

Merkittävä osuus EU:n kaupasta katetaan jo erilaisilla kauppasopimuksille. EU on siirtänyt nyt kauppapolitiikan painopisteen kauppasopimusten toimeenpanon varmistamiseksi. Avoin ja suora ilmoituskanava takaa kaikille toimijoille suoran yhteyden komissioon ongelmatilanteiden selvittelyyn. Pk-yrityksille on tarjolla neuvontaa ja Access2Markket-työkalu auttaa kaikkia viennistä kiinnostuneita helpommin selvittämään vientikohteen tullien ja maahantulovaatimuksien yksityiskohtia.

USA:n kauppapoliittinen linja ei ole juuri muuttunut, mutta edistystä USA-EU-suhteessa on saatu aikaan. Mm. Airbus-Boeing-kiistaan löydettiin määräaikainen ratkaisu, jolla mm. elintarvikkeisiin kohdistetut sanktiotullit saatiin poistettua.

Kauppapoliittinen strategia koostuu viidestä osasta:

- Avoin strateginen autonomia
- Hiilirajamekanismi
- Metsäkatovapaat tuotantoketjut
- Riittävän huolellisuuden periaate – due diligence
- WTO:n kehittäminen
- Code of Conduct

Perinteinen kauppapolitiikka ei enää riitä ratkaisemaan ongelmia. Strategisen autonomian ohjelmaan liittyen komissio on julkaissut jo hiilirajamekanismin eli hiilitullit ja metsäkatovapaat tuotantoketjut-merkintöjen ehdotukset. Lisäksi kevään aikana odotetaan yritysten kestävä hallinnon eli yritys vastuulainsäädännön (due diligency) ehdotuksen julkaisua. Puheenjohtajamaa Ranska kiirehtii kauppapolitiikan asialistaa ja korostaa WTO-kelpoisten ”mirror measures”-menettelyjen perusteella EU:hun tuonnilta samoja vaatimuksia kuin EU:n omalta tuotannolta.

HIILIRAJAMEKANISMI ELI HIILITULLIT

Hiilirajamekanismit tai -tullit ovat tuontituotteesta perittävä tuotannon ilmastopäästöihin perustuva tullimaksu tuotteen saapuessa tullialueelle. Komission ehdotuksessa on mukana teräs, alumiini, sementti, sähkö ja typpilannoitteet. Hiilitullit ovat olennainen osa komission Green Deal -politiikan toteuttamista ja niiden tarkoituksena on estää hiilivuoja tai painostaa muut maat mukaan päästökauppaan tai muihin ilmastotoimiin.

Suomi pienenä vientivetoisena avoimena taloutena kärsisi hiilitulleista enemmän kuin EU-maat keskimäärin. Hiilitullien toteuttaminen on käytännössä mutkikasta ja hyödykekohtainen laskenta aiheuttaa merkittäviä hallinnollisia kustannuksia. Lisäksi tietopohja tuotannon ilmastovaikutuksista on usein puutteellinen. Typpilannoitteiden hiilitulli luo myös käytännön haasteita markkinoille, kun mm. tuontivilja olisi entistäkin kilpailukykyisempää EU:n markkinoilla. Syynä ongelmaan on se, että merkittävään tuotantopäätökseen kohdistuu hiilitulli mutta ei lopputuotteeseen. Ranskan esiin nostama kaikkia tuotteita koskeva hiilitullijärjestelmä rakentaisi markkinoille aivan uudenlaisen hallintohimmelin.

METSÄKATOVAPAAT TUOTANTOKETJUT

Metsäkatovapaat tuotantoketjut pitäisi pystyä helposti erottamaan markkinoilla. Glasgow ilmastokokouksessa EU sitoutui metsäkadon torjumiseen monien muiden kanssa. Jotta sitoumus muuttuisi todeksi, tarvitaan myös konkreettisia välineitä. Komissio on esittänyt listan tuotteista, jotka ovat keskeisiä metsäkadon estämisessä: soija, naudanliha, palmuöljy, kaakao ja puu. Näihin tuotteisiin tarvitaan läpinäkyvää järjestelmää niin EU:hun kuin globaalisti. Jotta järjestelmä olisi WTO-kelpoinen, samoja sääntöjä pitäisi noudattaa niin EU:n omiin kuin EU:hun tuotaviin tuotteisiin.

[Ks. erillinen kappale globaalin metsäkadon estämisen lainsäädännöstä.](#)

DUE DILIGENCE ELI YRITYSVASTUULAINSÄÄDÄNTÖ

Due diligence eli yritysvastuulainsäädännön ensisijainen tehtävä on taata, että yritykset takaavat työntekijöille ihmisoikeudet ja sitoutuvat ILO:n sopimuksissa määriteltyihin työntekijöiden oikeuksiin ja että eivät käytä lapsi-, orja- tai pakkotyövoimaa eivätkä ihmis-kaupan uhreja. Komission Due diligence-lainsäädännön valmistelu on viivästynyt, kun esitykset ovat jääneet kiinni komission omaan lainsäädännön tarkastukseen.

Yritysten due diligence -velvoitteet koskevat kaikkia sisämarkkinoille tarjottuja tuotteita, ei vain tuontituotteita EU:n ulkopuolta. Edellä mainittu metsäkatovapaus on yksi due diligence -määritelmän alla oleva asiakokonaisuus. Due diligence -vaatimuksiin liittyen EU:n uudessa maatalouspolitiikassa on työlainsäädännön noudattaminen tuen saannin ehtona osana sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksia. Myös investointien kestävyysluokittelun eli taksonomiaan on valmisteilla sosiaalisen taksonomian kriteerit.

Yritysten kestävyysraportointidirektiiviehdotuksen (CSRD) kautta due diligence-, metsäkatovapaat tuotantoketjut ja ympäristö- sekä sosiaalisen taksonomian kriteerit kytketään yritysten vuosikertomuksissa määrämuotoiseksi määriteltyjen raportointivelvoitteiden piiriin. Vaikka julkisuudessa mielellään puhutaan suuryritysten velvoitteista, lainsäädäntöehdotukset kytkvät koko arvoketjut raportointiin.

WTO:SSA ODOTETAAN UUTTA AVAUSTA

WTO:n uusi pääjohtaja Ngozi Okonjo-Iweala on ottanut tiukasti WTO:n tuloksellisuuden omalle agendalleen. WTO:n ministerikokouksen järjestäminen on valitettavasti siirtynyt koronan takia. Uutta ajankohtaa etsitään kesäkuulta 2022. EU:n kauppapolitiikan tärkeänä tavoitteena on WTO:n uudistaminen.

Maatalousneuvottelujen puheenjohtaja Gloria Abraham Peralta jakoi ensimmäisen ehdotuksensa [maatalousneuvottelujen julkilausumaksi](#) heinäkuussa 2021. Marraskuussa puheenjohtaja jakoi päivitetyn [version julkilausumasta](#). Sekään ei tuone ratkaisua maatalousneuvotteluihin, mutta voi olla uuden työohjelman perustana. Erityisesti EU:n ajama tukien läpinäkyvyys on noussut merkittävään rooliin keskustelussa, koska avoimuus on monen muunkin neuvottelukysymyksen pohja.

Iso kiistojen kohde on kauppapolitiikan riitojen ratkaisumekanismi, mikä on tärkeä osa WTO:ta. Riitoja syntyy sopimustulkinnoista ja kauppapolitiikan vaikuttavuuden perusta rakentuu avoimeen ja kaikkien osapuolien hyväksymään avoimeen riitojenratkaisujärjestelmään.

Kestävän kehityksen luku kauppasopimuksissa

Yksi ajankohtaisimmista asioista on kauppasopimusten kestävän kehityksen luku. Perinteisesti luku on sisältänyt ILO:n työntekijöiden oikeuksien turvaamisen, pakkotyön ja lapsityövoiman kieltämisen sitoumukset, mutta YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden (SDG) laajempi sisällyttäminen on nyt perusteltua. Pariisin ilmastopöytäkirja on avainasemassa ilmastonmuutoksen torjunnassa. EU:n Green Dealin Pelloilta pöytäkirja -strategia nostaa esiin eläinten hyvinvoinnin, antimikrobiresistenssin, eläinlääkinnän ja torjunta-aineiden sekä lannoitteiden käytön osaksi laajempaa kauppapolitiittista keskustelua eikä vain osana terveys- ja kasvinsuojelutoimista tehtyä sopimusta (SPS-sopimus). Kiertotalouden edistämiseen tarvitaan myös kauppapolitiikan tukitoimia. Uusissa kauppasopimuksissa kumppanien sitoutuminen on kirjattu. Kauppapolitiikan ei voida kuitenkaan odottaa korjaavan muiden sopimusten puutteita. Kestävän kehityksen luku voi vain tukea muiden sopimusten toteutumista.

Kahdenväliset sopimukset täydentävät WTO-toimintaympäristöä

Monenkeskisten neuvottelujen rinnalla on koko ajan käyty kahdenvälisiä ja alueellisia neuvotteluja. Kahdenväliset sopimukset tähtäävät yleensä monenkeskistä neuvottelua huomattavasti syvempiin kaupankäyntiä vapauttaviin ratkaisuihin. EU:n laaja kauppasopimusverkosto on myös pakottanut muut reagoimaan uusiin kumppanuuksiin omilla neuvotteluillaan.

Jos WTO- tai vapaakauppasopimusten tasolla ei päästä eteenpäin, yksityiset standardit ja sertifikaatit ohjailevat kaupankäyntiä entistä enemmän. Samalla kauppariitojen käsittely siirtyisi välimiesmenettelyihin ja paikallisiin tuomioistuimiin, mikä ei ole pienten maiden eikä pientoimijoiden edun mukaista.

CODE OF CONDUCT

Ranskan puheenjohtajakausi on nostanut erityisesti keskusteluun kolmasmaatuonnin laatuvaatimukset. Tahtotilana on, että samat ympäristö- ja hygieniatuotantosäännöt pitäisi koskea myös tuontituotteita. Käytännössä vaatimus on vaikea toteuttaa, koska kumppanien kyky tuottaa vastaavaa informaatiota ja kyky sitoutua EU-tuottajille asetettuihin tavoitteisiin on rajallinen.

Komission terveyspääosasto (DG SANTE) on tuonut alan toimijoille vapaaehtoisuuteen perustuvan [EU:n vastuullisen elintarvikealan liiketoiminnan ja markkinoinnin käytäntösäännöt \(Code of conduct\)](#). Sääntöjen tavoitteena on ollut sitoa toimijat EU:n vastuullisuustavoitteisiin, myös tuontituotteiden osalta. Pelloilta pöytäkirja -strategiassa on monia tavoitteita, jotka eivät ole kauppapolitiittisesti mahdollisia tuoda lainsäädännöllisiksi velvoitteiksi. Vapaaehtoisuuteen perustuva malli on johtanut erilaisiin yrityskohtaisiin tulkintoihin, mikä on heijastunut myös YK:n ruokajärjestelmämurrosta käsitteleviin keskusteluihin.

MTK:n tavoitteet

- Ydinkysymys on eurooppalaisen tuotannon kilpailukyky. Samat tuotantovaatimukset kuin EU:ssa ja kansallisella tasolla takaavat sisämarkkinoiden tasavertaiset kilpailuedellytykset. Jo elintarvikevalvonnan uskottavuuden takia markkinoilla olevien tuotteiden vaatimukset on oltava yhteismitallisia. EU:n avoin kauppapolitiikka tarvitsee tuekseen hiilivuotoa ja ympäristö- ja sosiaalisia vaatimuksia tukevia prosesseja.
- Monenkeskinen kauppajärjestelmä on kaikkien etu. Suomi hyötyy avoimesta kaupankäynnistä.
- Varovaisuusperiaatteen mukaisesti EU on kuluttajasuojaan vedoten kieltäytynyt keskustelemasta hormonien, raktopaminin ja muiden kasvunestojien nostamisesta neuvotteluihin. Uusi Pelloilta pöytään -strategia kasvattaa eroa EU:n sisäisten ja globaalien standardien välillä. GMO:t ovat tärkeä asia USA:lle ja EU:n glyfosaattipäätökset eivät helpota keskusteluilmapiiriä. USA käyttää näistä asioista termiä moderni maatalousteknologia. Asioita voidaan käsitellä SPS-sopimuksen tai kestävän kehityksen luvun alla.
- Elintarvikkeiden laatukysymykset eivät ole vain maantieteellisiä alkuperämerkintöjä (GI), vaan laatu kiinnittyy laajasti SPS-tekijöihin, mutta myös kestävän kehityksen lukuun kauppasopimuksissa. Lääkeaineresistenssi on entistä tärkeämpi tuotteiden laatuasia (AMR). Kahdenkeskisissä kauppasopimuksissa on vaadittava myös EU-tason eläinten hyvinvointistandardeja kaupankäynnin pohjaksi.
- Samoin kuin WTO-tuontikiintiöiden osalta myös kahdenvälisissä sopimuksissa kiintiöiden hallintajärjestelmä pitää olla ennakkoiva eikä 'first come first served' -menettely kiintiön täyttämiseksi ole mahdollinen.
- On huolehdittava hyväksyttyjen sopimusten voimaansaattamisesta ja osaamisesta mahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

EUROOPAN TULEVAISUUS- KONFERENSSI

EUROOPAN TULEVAISUUSKONFERENSSI

Simo Tiainen; +358 40 553 3131; simo.tiainen@mtk.fi

Ursula von der Leyenin johtaman komission tavoitteisiin sisältyi Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin (Conference on the Future of Europe) käynnistäminen. Asia kuului Von der Leyenin poliittisiin suuntaviivoihin, jotka hän esitteli Euroopan parlamentille ennen valintaansa komission puheenjohtajaksi kesällä 2019. Esityksen mukaan konferenssin olisi koottava kansalaisia yhteen ja annettava nuorille, kansalaisjärjestöille ja EU:n toimielimille mahdollisuus käydä keskustelua ja esittää näkemyksiään Euroopan tulevaisuudesta. Puheenjohtaja von der Leyen ilmoitti olevansa valmis toteuttamaan sovitut asiat, tarvittaessa lainsäädäntötoimin, sekä tarvittaessa harkitsemaan EU:n perussopimusten muuttamista.

Viivästysten jälkeen tulevaisuuskonferenssi eteni maaliskuussa 2021, kun Euroopan parlamentin puhemies Sassoli, EU:n tuolloisen puheenjohtajamaa Portugalin pääministeri Costa ja komission puheenjohtaja von der Leyen allekirjoittivat yhteisen julistuksen [Euroopan tulevaisuuskonferenssin käynnistämisestä](#).

Tulevaisuuskonferenssin avajaisistunto järjestettiin Strasbourgissa kesäkuussa 2021 ja toinen täysistunto pidettiin lokakuussa. Syksyn aikana konferenssiin liittyvät kansalaispaneelit käsittelivät lukuisia eri teemoja. Konferenssin väliraportti julkaistiin syyskuussa 2021.

Konferenssin lopputulokset on tarkoitus esittää puheenjohtajatriollee laadittavassa raportissa tavoiteaikataulun mukaisesti keväällä 2022. Kukin toimielin tarkastelee sen jälkeen tarvittavia jatkotoimia toimivaltuuksiensa ja EU:n perussopimusten puitteissa. Konferenssin tavoitteisiin ei siis kirjattu sitä, että nykyisiä perussopimuksia haluttaisiin muuttaa. Tässä mielessä Euroopan tulevaisuuskonferenssi poikkeaa parinkymmenen vuoden takaisesta EU-konventista, jonka oli määrä valmistella unionille perustuslaki.

Tulevaisuuskonferenssi on Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteinen harjoitus. Toimielimet tekevät asiassa yhteistyötä ja kukin niistä varmistaa konferenssin toteuttamiselle riittävät resurssit. Asian puitteissa on tarkoitus järjestää erilaisia tapahtumia paikalliselta tasolta EU-tasolle saakka.

Konferenssia johtavat EU:n toimielinten puheenjohtajat. Konferenssille on asetettu myös johtokunta. Euroopan tulevaisuuskonferenssin täysistunto koostuu Euroopan parlamentin jäsenistä, EU-maiden hallitusten edustajista, kolmesta Euroopan komission jäsenestä sekä kansallisten parlamenttien edustajista ja kansalaisista. Täysistuntoon osallistuu myös edustajia Alueiden komiteasta ja Euroopan talous- ja sosiaalikomiteasta sekä myös työmarkkinaosapuolten edustajia.

Komissio on kehittänyt tulevaisuuskonferenssia varten erityisen digitaalisen alustan, jonka tarkoituksena on mahdollistaa kansalaisten kuulemista ja helpottaa asiaan liittyvien tapahtumien järjestämistä. Konferenssin tapahtumien halutaan erityisesti olevan ”alhaalta ylös” -harjoituksia, jossa eurooppalaisille annettaisiin mahdollisuus kertoa, mitä he odottavat unionilta.

Suomen hallitus julkaisi 28.1.2021 EU-selonteon, jossa se esitteli omia EU-linjauksiaan. Myös MTK osallistui asiaan liittyviin eduskuntakuulemisiin.

MTK on perinteisesti ollut aktiivinen EU-asioissa. Yhteinen maatalouspolitiikka on unionin perustamisesta saakka ollut sen pisimmälle integroitua osa-alueita. EU:lla ja monilla sen päätöksillä on ollut suora vaikutus suomalaisten maanviljelijöiden työhön ja toimeentuloon. Viime vuosina EU:n eri politiikkalohkojen kehittyminen, esimerkkinä EU:n metsiin liittyvien politiikkatoimien valmistelu, vaikuttaa yhä laajemmin maaseudun elinkeinoihin Suomessa. Euroopan tulevaisuuskonferenssi tarjoaa MTK:lle mahdollisuuden tuoda esille omia EU-linjauksiaan ja esitellä niitä myös laajemmin. Edellisen kerran MTK esitteli yleisiä EU-linjauksiaan viime eurovaalien alla.

MTK:n tavoitteet

- MTK on perinteisesti ollut aktiivinen EU-asioissa ja haluaa olla osaltaan vaikuttamassa myös EU:n tulevaisuuskonferenssin työhön.
- MTK osallistuu Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitean järjestämiin EU:n tulevaisuuskonferenssiin liittyviin tapahtumiin.
- Tulevaisuuskonferenssi tarjoaa MTK:lle mahdollisuuden omien EU-linjaustensa päivittämiseen ja myös niiden laajempaan esittelyyn. Edellisen kerran MTK:n yleisiä EU-linjauksia on päivitetty viime eurovaalien alla.

**30 VUOTTA
BRYSSELISSÄ**

MTK:N, SLC:N JA OSUUS- TOIMINTAKESKUS PELLERVON BRYSSELIN TOIMISTO – 30 VUOTTA EDUNVALVONTAA BRYSSELISSÄ

Suomen maa- ja metsätalouden ja osuuskuntien edunvalvontatoimisto perustettiin Brysseliin syksyllä 1991. Juhlistimme 30-vuotista edunvalvontataivalta Brysselissä tilaisuuksissa vuoden 2021 aikana. Valitettavasti juhlat Brysselissä on koronarajoitusten vuoksi siirretty syksyyn 2022. Lisätietoa [nettisivuilta](#) sekä toimiston [Facebook-sivuilla](#).

Yhteystiedot

Johtaja Hanna Leiponen-Syyrakki
+32 4765020704
hanna.leiponen-syyrakki@mtk.fi

Kotieläinasiainmies Rauli Albert
+32 477331958
rauli.albert@mtk.fi

Assistentti Maarit Holma
+32 473933187
maarit.holma@mtk.fi

Maaseudun Tulevaisuuden
Eurooppa-kirjeenvaihtaja Tapio Nurminen
tapio.nurminen@mtk.fi

Pohjoismainen metsäkoordinaattori
Maria Pohjala
+32 473737038
maria.pohjala@cepf-eu.org

Harjoittelija Vilma Lintunen
+32 471330924
vilma.lintunen@mtk.fi

Office of Finnish Agriculture, Forestry and Cooperatives
Rue de Trèves 61, B-1040 Brussels, Belgium

